SENSIKA

Как българските медии отразяват случаите на домашно насилие и насилие срещу деца в България?

Докладът е разработен по поръчка на Фондация „Будителките“ и с финансовата подкрепа на Фондация „Лъчезар Цоцорков“.

July 22, 2026

Contents

1. Резюме на доклада и основни изводи 4
1.1. Основни изводи за електронните медии 4
1.2. Основни изводи за печатните медии 5
1.3. Основни изводи за ефирните медии 5
1.4. Обобщен извод 6
2. Въведение 6
3. Методология 7
3.1. Електронни медии и представителна извадка 8
3.2. Печатни и ефирни медии 10
3.3. Употреба на инструменти с изкуствен интелект 10
4. Преглед на общите данни и характеристика на представителната извадка 11
4.1. Общи данни от електронните медии по темата за домашното насилие 12
4.1.1. Ключови метрики 12
4.1.2. Обем на съдържанието по месец 12
4.1.3. Разпределение на съдържанието по типове медии 13
4.2. Конкретни казуси към темата за домашното насилие 14
4.2.1. Обем на конкретните казуси в електронните медии 14
4.2.2. Обем на конкретните казуси в ефирните и печатните медии 15
4.2.3. Кратко въведение в конкретните казуси 15
4.3. Общи данни от електронните медии по темата за насилието срещу деца 16
4.3.1. Ключови метрики 16
4.3.2. Обем на съдържанието по месец 16
4.3.3. Разпределение на съдържанието по типове медии 17
4.4. Конкретни казуси към темата за насилието срещу деца 17
4.4.1. Обем на конкретните казуси в електронните медии 17
4.4.2. Обем на конкретните казуси в ефирните и печатните медии 18
4.4.3. Кратко въведение в конкретните казуси 18
5. Тенденции в медийния дискурс 19
5.1. Тенденции в електронните медии 19
5.1.1. По-голямата част от съдържанието се фокусира върху най-скорошните казуси 19
5.1.2. По-голямата част от медийните отразявания на казусите са изцяло фокусирани върху тях 20
5.1.3. Малко под една трета от медийното съдържание разкрива самоличността на засегнатите лица 22
5.1.4. Приблизително една трета от материалите си служат с похвата на интимизацията 24

5.1.5. Над половината заглавия се отличават с емоционално заредена и сензационна стилистика ... *25*
5.1.6. Близо 40% от съдържанието включва прекомерни детайли при представянето на случаите ... *31*
5.1.7. Приблизително 15% от съдържанието споменава директно политически фигури или партии ... *33*
5.1.8. По-голямата част от статиите се позовават на конкретни източници *35*
5.1.9. По-малко от 1% от статиите споменават конкретни начини за търсене на помощ ... *38*
5.2. Тенденции в ефирните и печатните медии ... 40
5.2.1. Печатни медии ... *41*
5.2.2. Ефирни медии ... *42*
6. Общи изводи ... 47
6.1. Как различните медийни канали отразяват темите? ... 48
6.2. Кои са основните съдържателни и етични предизвикателства в медийния дискурс? ... 48
6.3. Как „аномалията на големия случай“ оставя всекидневното насилие в сянка? ... 50
6.4. Какви позитивни тенденции се открояват? ... 50
7. Заключение ... 51
8. Приложение ... 52
8.1. Каква е връзката на случая „Петрохан“ с темите на доклада и защо е разгледан отделно? ... 52
8.1.1. Относителен дял на случая спрямо общата тема за насилие срещу деца *52*
8.1.2. Сравнителна динамика на публикациите за насилие срещу деца и конкретния казус през мониторирания период ... *53*
8.1.3. Разпределение според типове източници, публикували по конкретния казус за периода ... *54*
8.1.4. Проявление на вече установени тенденции в медийния дискурс ... *54*
8.2. Обобщение ... 55

Как българските медии отразяват случаите на домашно насилие и насилие срещу деца в България?

1. Резюме на доклада и основни изводи

Докладът анализира отразяването на домашното насилие и насилието срещу деца в България в българските електронни, печатни и ефирни медии за периода 1 декември 2025 г. – 31 май 2026 г. Процентите за съдържателните характеристики на електронните медии се отнасят до представителната извадка от десет казуса. Данните за печатните и ефирните медии са ориентировъчни и не са напълно съпоставими с тези за корпуса от електронни публикации. Резултатите показват, че медийното внимание остава съсредоточено предимно върху конкретния инцидент, неговото разследване и съдебния развой. В електронните медии се наблюдават емоционално натоварените заглавия, включването на прекомерни подробности и разкриването на идентифициращa информация. Във всички наблюдавани медийни формати официалните позиции имат по-силно присъствие от експертните гледни точки, а конкретните насоки за търсене на помощ почти липсват.

1.1. Основни изводи за електронните медии

- За шестмесечния период са регистрирани **20 095** публикации, отнасящи се до темата за домашното насилие, и **21 858** публикации, отнасящи се до темата за насилието срещу деца. Темите присъстват съответно в **689** и **731** електронни източника.
- Легитимните медии публикуват най-голям дял от съдържанието – **40.61%** от съдържанието, засягащо домашното насилие, и **36.56%** от съдържанието, засягащо насилието срещу деца. Следват таблоидните медии с дялове от съответно **29.36%** и **30.58%**.
- Общо **84.19%** от публикациите в представителната извадка отразяват нововъзникнали случаи, а **15.81%** проследяват последващи развития, свързани с по-стари казуси.
- В **92.44%** от материалите конкретният казус е разгледан самостоятелно, докато **7.56%** го включват като част от по-широк обществен, експертен, правен или институционален разговор.
- Самоличността на засегнатите лица е разкрита пряко или косвено в **28.61%** от публикациите. Освен чрез имена и снимки, идентифицирането се осъществява чрез конкретни локации, роднински връзки и други съпътстващи подробности.
- Елементи на интимизация се забелязват в **33.6%** от материалите. Те включват употреба само на първо име, умалителни форми и превръщане на имената на пострадалите в нарицателни за целия казус.

- Емоционално натоварена или кликбейт стилистика се забелязва в **56.92%** от заглавията. Практиката не е ограничена до таблоидните източници, като легитимните медии формират **35.46%** от публикациите с подобни заглавия.
- Прекомерни подробности за случая присъстват в **38.13%** от съдържанието. Примери за такъв тип детайли са натуралистични описания, конкретни адреси, лични биографични данни и непотвърдени предположения.
- Политически фигури или партии са споменати в **14.61%** от материалите. Около **85%** от тези публикации обаче са свързани само със случая в 138-о училище. Този висок процент показва, че политическото говорене в контекста на такива случаи не е равномерно разпределено в медиите, а е изолирано в рамките на конкретни събития, чието прекомерно политизиране на практика оказва влияние на общата статистика за целия изследван период.
- Източник на информация е посочен в **91.57%** от публикациите. Официалните позиции на институциите са най-разпространени и присъстват в **42.55%** от материалите, които се позовават на източници. Абстрактно формулирани или неназовани източници се срещат в **26.06%** от публикациите, съдържащи цитирана информация.
- Директни позиции на обвиняеми или предполагаеми извършители присъстват в **6.36%** от материалите. Когато не са придружени от подходящ контекст, те могат да внушат оправдание на насилието или споделена отговорност на пострадалото лице.
- Конкретни начини за търсене на помощ или подаване на сигнал се посочват едва в **0.42%** от публикациите. Всички установени примери са свързани с насилие срещу деца, докато в анализираните случаи на домашно насилие подобна информация напълно липсва.

1.2. Основни изводи за печатните медии

- В печатните издания са регистрирани **29** материала, свързани с десетте водещи казуса. Ограниченият обем отразява особеностите на формата и по-строгия предварителен подбор на съдържанието.
- По-малкият брой публикации не води непременно до по-задълбочено или по-аналитично отразяване. Част от печатните материали възпроизвеждат заглавията, езика и съдържателните модели от електронните версии на съответните издания.
- В печатното съдържание също се срещат емоционално натоварени формулировки, интимизация и навлизане в личното пространство на засегнатите. Част от текстовете представляват единични мнения, които невинаги поставят случая в по-широк контекст.
- Някои от водещите случаи напълно отсъстват от регистрираното печатно съдържание.

1.3. Основни изводи за ефирните медии

- В ефирните медии са регистрирани **722** материала, от които **488** телевизионни и **234** радиоизлъчвания.

- Новинарските емисии съставляват **65.57%** от телевизионните материали. Публицистичните предавания и сутрешните блокове се отличават със сходни дялове – съответно **15.57%** и **15.37%**.
- При радиото **50.43%** от съдържанието е под формата на новинарски репортажи, а **35.9%** представлява кратки бюлетини и анонси. Студийните интервюта, които предоставят повече възможности за анализ, формират **13.68%** от общите споменавания на казусите.
- Повторенията на емисии, кратките анонси и препредаването на едни и същи новини увеличават броя на регистрираните материали. Те поддържат видимостта на казусите, но не добавят качествено нова информация.
- Ефирното отразяване е организирано предимно около три етапа: самия инцидент, последвалите институционални и съдебни процедури и крайния развой. По-рядко се разглеждат ранното разпознаване на риска, дългосрочните последици и възможностите за подкрепа.
- Представители на полицията, прокуратурата, съдилищата, министерствата и социалните служби имат водещо присъствие. Психолози, специалисти по детска закрила и експерти по кризисна подкрепа се включват по-рядко и най-вече при отделни случаи с продължителен обществен отзвук.
- Разговорите на живо дават възможност на близките да изразят своята позиция и да насочат вниманието към институционални пропуски. Същевременно въпросите за травмиращи подробности и семейни отношения могат да ги поставят в уязвима позиция.
- Децата обикновено присъстват като обект на разказа – пострадали, спасени или настанени под закрила. Тяхната перспектива рядко се представя чрез участието на специалист, който да обясни преживяното и спецификите на необходимата подкрепа, която да им бъде оказана.
- Кратките анонси понякога акцентират върху най-драматичния момент от случая, за да задържат вниманието на аудиторията. Така видимостта на конкретния инцидент се увеличава, но социалният и превантивният контекст остават на заден план.
- При отделни случаи политическите обвинения постепенно изместват потенциалния разговор за превенцията.

1.4. Обобщен извод

Темите за домашното насилие и насилието срещу деца имат устойчиво присъствие в българските медии, но отразяването им остава предимно в рамките на конкретния инцидент. Дори и голям брой материали да са посветени на определен казус, те рядко предоставят същински експертен контекст и конкретна информация за разпознаване на риска, подаване на сигнал и получаване на подкрепа.

2. Въведение

Домашното насилие и насилието срещу деца са сред онези обществени проблеми, които рядко остават само в полето на частния живот или на институционалните реакции. В момента, в който конкретен случай достигне до медиите, той започва да съществува и

като публичен разказ – със свой собствен език, визуални акценти, повторения и премълчавания. Именно този публичен разказ е обект на настоящия доклад. Анализът не се фокусира върху самите престъпления като юридически казуси, нито върху индивидуалната вина на конкретни извършители, а върху начина, по който българските медии представят темите в периода 1 декември 2025 г. – 31 май 2026 г.

Главната цел на доклада е да проследи доколко медийното отразяване подпомага по-доброто обществено разбиране на тези форми на насилие и доколко, обратно, възпроизвежда практики, които потенциално биха могли да задълбочат травмата на пострадалите и да изместят вниманието от системните недостатъци. В този смисъл докладът разглежда медиите не само като канали за разпространение на информация, но и като активни участници във формирането на публичните нагласи към насилието и неговите последици.

Изследването стъпва върху мониторинг на електронни, печатни и ефирни медии, като конкретно разглежда десетте най-големи по обем казуса, първоначално идентифицирани в електронните медии – пет, свързани с домашно насилие, и пет, свързани с насилие срещу деца. Този подход позволява да бъдат откроени не само количествените измерения на медийното внимание, но и повтарящите се съдържателни модели в самото отразяване.

Докладът изхожда от разбирането, че медийният интерес към подобни случаи сам по себе си не е проблем. Напротив, публичността може да бъде ключов инструмент за разпознаване на насилието като обществен, а не като личен или битов въпрос. Тя може да даде гласност на пропуски в законодателството, да окаже натиск за промени и да открои нуждата от по-добра защита на хората в уязвимо положение. Проблемът възниква тогава, когато информативната функция бъде подменена със зрелищност, т.е. когато човешката трагедия бъде превърната в средство за привличане на трафик, а конкретният случай остане откъснат от по-широкия контекст на превенцията, подкрепата и отговорността.

Затова и настоящият анализ не цели да противопостави механично „добри“ и „лоши“ медии, нито да постави под общ знаменател разнообразните редакционни практики. Той по-скоро се стреми да очертае онези устойчиви модели, които се повтарят в различни типове медийни канали и които заслужават да станат обект на по-задълбочено обсъждане от страна на професионалистите. Част от тези модели са свързани с пазарната логика на дигиталната среда, докато други произтичат от рутината на криминалната журналистика. Именно в тази посока биват разглеждани както проблемните практики, така и положителните примери, които показват, че по-етичното отразяване на подобни случаи е напълно възможно.

3. Методология

Докладът се базира на медийни материали, публикувани или излъчени в периода 1 декември 2025 г. – 31 май 2026 г., и обхваща съдържание на български език както от електронните медии, така и от ефирните (радио и телевизия)[1] и печатните медии.

[1] Използваната в доклада терминология следва класификацията на Sensika и се различава от съществуващите нормативни дефиниции. Докато от регулаторна гледна точка под „електронни медии“ се

Материалите са достъпни на платформата за медиен мониторинг Sensika и са извлечени от източниците, включени в нейния каталог (14 174 новинарски страници и блогове, 66 вестници и списания, 14 телевизионни канала и 2 радиостанции).

В рамките на доклада като насилие срещу деца се разглеждат „всички форми на физическо или умствено насилие, посегателство или злоупотреба, липса на грижи или небрежно отношение, малтретиране или експлоатация, включително сексуални престъпления, докато то [детето] е под грижите на родителите си или на единия от тях, на законния си настойник или на всяко друго лице, на което то е поверено“ (Конвенция на ООН за правата на детето). За домашно насилие пък се схваща „всеки акт на физическо, сексуално, психическо или икономическо насилие, както и опитът за такова насилие, принудителното ограничаване на личния живот, личната свобода и личните права, извършени спрямо лица, които се намират в родствена връзка, които са или са били в семейна връзка или във фактическо съпружеско съжителство или в интимна връзка“ (Закон за защита от домашното насилие).

Съществуват обективни разлики в начина, по който медийните канали представят информацията. Докато уебсайтовете и печатните вестници разчитат предимно на текстовете, които публикуват, телевизионните и радиопрограмите залагат на аудио-визуалния формат и по-динамично поднесените разкази. Важно е да се отбележи, че спецификите на печатните и ефирните медии налагат адаптиране на изследователския подход спрямо техните характерни особености, разяснени в следващите подточки.

3.1. Електронни медии и представителна извадка

При електронните медии релевантните корпуси от данни, свързани с темите за домашно насилие и насилие срещу деца в България, са достигнати посредством набор от ключови думи от различни категории. Те са организирани съгласно принципите на булевата логика и са допълнително конкретизирани и изчистени от нерелевантен „шум“ с помощта на т.нар. „оператори“ (специфични команди с разнообразни функции като например обуславяне на максималното разстояние между отделни думи или търсене само в определена част от статиите).

Така от една страна е възможно целенасоченото търсене на строго дефинирани и вече установени термини (като „домашно насилие“, „насилие срещу деца“ и др.). От друга страна, а и предвид контекстуалните особености на езика, анализът обхваща и по-комплексни лингвистични комбинации, т.е. търсене на думи и словосъчетания, указващи конкретни прояви на насилие (напр. прояви на физическо насилие, неглижиране и др.), разположени в близост до назоваванията на родствени и близки отношения (напр. съпруга, дъщеря, баща, дете и др.). Разгърнат е и допълнителен корпус от населени места в България, който гарантира, че събраните материали ще се отнасят до местната действителност.

разбират и радиото, и телевизията, в настоящото изследване терминът се използва като синоним на онлайн уебсайтове и блогове. Съответно традиционното радио- и телевизионно излъчване е обособено в доклада с понятието „ефирни медии“. Това разграничение на термините е наложено от спецификата на автоматизирания мониторинг и има за цел да разграничи дигиталното съдържание от класическото радио- и телевизионно излъчване.

Всички използвани лексикални корпуси са резултат от предварително проучване на медийния дискурс, спецификите на българския език и характерните модели на изразяване в публичното пространство.

След като първоначалните общи данни в електронните медии биват изолирани, инструменти на Sensika, работещи с изкуствен интелект, групират най-големите по обем казуси за периода. Тези резултати са допълнително потвърдени чрез отделен анализ на пиковите стойности на медийното отразяване за шестте месеца. Именно по време на тази стъпка са селектирани и общо десет водещи казуса – по пет за всяка от двете основни теми, като при някои от казусите съществува и известно припокриване поради естеството на информацията. Ограничаването на извадката до този обем е методологически обосновано от факта, че извън тези най-големи десет казуса, останалите медийни публикации навлизат в зоната на „информационно насищане“ (data saturation), характерна за качествения текстови анализ. В тази зона новите данни вече не допринасят с концептуална стойност за изследването, а по-скоро преповтарят разпространени в контекста на по-големите казуси модели.

След селектирането на десетте водещи казуса анализът се фокусира върху онези характеристики на медийното съдържание, които се открояват като особено значими още при предварителния прочит на материалите. Сред тях попадат например разкриването на самоличността на засегнатите лица, присъствието на сензационни или емоционално натоварени елементи, позоваването на източници и споменаването на начини за търсене на помощ. Тези акценти са определени от изследователите след общ преглед на цялостното съдържание и на повтарящите се модели, които правят впечатление в него.

За проследяването им са използвани инструментите на Sensika, включително т.нар. „димeнсии“, които работят на базата на ключови думи, насочени към улавяне на конкретни езикови и съдържателни индикатори. Така анализът съчетава автоматизираното извличане на данни с експертната интерпретация – инструментите подпомагат откриването на повтарящи се модели в голям обем съдържание, но изборът на аналитичен фокус, тълкуването на резултатите и различаването на тенденции са резултат от качествен прочит.

Необходимо е да се разясни, че Sensika групира електронните медии според собствена класификация, включваща следните подтипове:

- **Легитимни медии:** Източници с ясна собственост, както и публично достъпна информация за журналистическия и редакторския екип, които публикуват оригинално съдържание.
- **Таблоидни медии:** Източници с неясна собственост и/или липса на информация за журналистическия и редакторския екип, които публикуват сензационни материали или периодично действат като техническа инфраструктура за влияние и публикуват манипулативно съдържание и конспирации (сайтове гъби, doppelgänger сайтове).
- **Дезинформационни медии:** Руски или български източници, които редовно публикуват преводни материали от руски медии и „анализатори“, които попадат в списъка на санкционираните от Европейския съюз.

- **Агрегатори:** Източници, които препубликуват автоматично и без редакторска намеса съдържание от други източници, като в някои случаи се прилага алгоритмично приоритизиране на съдържанието по определени теми. Често агрегаторите се използват като техническа инфраструктура за влияние, с цел разпространение в социалните мрежи на съдържание с неясен произход и създаване на впечатление, че определена информация е „по всички сайтове“.
- **Некатегоризирани:** Некатегоризираните онлайн източници включват блогове, както и локални и регионални уебсайтове.

3.2. Печатни и ефирни медии

При печатните медии прилагането на същия набор от ключови думи и оператори очаквано генерира значително по-малък обем от резултати в сравнение с интернет пространството. Това се дължи както на ограничения брой страници, с който разполагат физическите публикации, така и на това, че при всекидневните или седмичните издания обновяването на съдържанието е на практика невъзможно. Освен това печатните формати разчитат на по-строга предварителна селекция от страна на редакторите, които често избягват да публикуват голям брой информационни дописки по една и съща тема.

При ефирните медии (телевизия и радио) се наблюдава по-разговорен характер на речта в реално време, както и наличие на странични вметки и импровизации по време на живи излъчвания. В този смисъл проследяването на абстрактни концепции и комплексни езикови комбинации в ефирна среда се натъква на методологически ограничения, тъй като този тип търсене поначало е проектирано спрямо логиката на писмения текст и неговата относително предвидима структура.

Именно поради тези съображения при печатните и ефирните медии е приложен по-целенасочен подход. Мониторингът тук е сведен до извличане на съдържание, конкретно свързано с вече идентифицираните в електронните медии десет водещи казуса. Това от своя страна означава, че данните от вестниците, радиото и телевизията не са напълно съпоставими с данните за електронните медии, а са използвани най-вече за да обогатят и допълнят качествения анализ чрез проследяване на начина на отразяване на случаите в подобен тип медийни формати.

3.3. Употреба на инструменти с изкуствен интелект

В рамките на изследването са използвани и допълнителни инструменти с изкуствен интелект, извън вградените функционалности на Sensika. Тяхната роля е изцяло подпомагаща и се изразява най-вече в три направления:

- допълнителна проверка на вече забелязаните от анализаторите повтарящи се езикови и съдържателни модели;
- по-бързо изолиране и прецизиране на корпуси от ключови думи, които впоследствие да бъдат използвани за засичане на конкретните тенденции;
- техническа помощ при структурирането, редактирането и форматирането на работния текст.

Изкуственият интелект не е използван като самостоятелен източник на изводи, нито като заместител на експертния прочит. Методологията, изборът на аналитични категории, интерпретацията на данните и финалните заключения са изцяло резултат от работата на анализаторите. Всички идентифицирани тенденции са подкрепени с примери от медийното съдържание.

4. Преглед на общите данни и характеристика на представителната извадка

Настоящият раздел представя основните количествени параметри на всички медийни публикации, регистрирани по темите за домашното насилие и насилието срещу деца за мониторирания шестмесечен период. Тази обща рамка предхожда подробното разглеждане на тенденциите, които се открояват във водещите десет казуса, и цели да демонстрира мащаба на медийната среда, засягаща конкретната социална проблематика.

Необходимо е да се уточни, че някои от материалите, които попадат в анализирания общ корпус, се отнасят до инциденти, при които има припокриване между двете теми, обект на доклада. Това обстоятелство се дължи на факта, че част от случаите на домашно насилие пряко засягат непълнолетни или малолетни лица, което автоматично значи, че този тип отразявания спадат и към темата за насилието срещу деца.

Събирателните данни за всяка от двете теми са изобразени чрез няколко графики, а именно:

- Графика, която посочва общия брой анализирани статии в електронните медии[2], общия брой медийни източници и прогнозния обхват на източниците, изчислен на база на метрики на Sensika за целия период[3].
- Графика, отразяваща броя статии в електронните медии по месец, която служи за установяване на средното ниво на ангажираност с темите. Съпоставянето на месечните обеми улавя цикличните тенденции и показва доколко към темите се поддържа относително постоянен медиен интерес и доколко количеството на отразяванията зависи от непредсказуеми външни фактори (напр. казус, който привлича безпрецедентно внимание от страна на обществеността).
- Графика, изобразяваща разпределението на източниците според класификацията на Sensika.

Общите данни са допълнени и от кратко въведение в казусите, подбрани за представителната извадка, на която почиват описаните в следващата глава тенденции. Тук е включена следната информация:

- Сравнителни графики, показващи обема на идентифицираните конкретни казуси в електронните медии, както и в печатните и ефирните медии.

[2] За повече информация относно условностите при анализа на общи данни в печатните и ефирните медии, вж. Печатни и ефирни медии.

[3] Прогнозният обхват показва приблизителната видимост на дадено съдържание и не трябва да се чете като точен брой хора, които със сигурност са го видели.

- Кратко описание, придружаващо всеки от казусите, чиято цел е да предостави необходим контекст за по-пълно разбиране на спецификите около случките, а оттам – и на медийните тенденции.

4.1. Общи данни от електронните медии по темата за домашното насилие

4.1.1. Ключови метрики

Таблица 1: *Таблицата показва ключовите метрики, обобщаващи медийното присъствие на темата за домашното насилие в България. Показаните стойности, регистрирани за периода 1 декември 2025 г. – 31 май 2026 г., се отнасят единствено до българските електронни медии. Темата е засегната в 20 095 статии, публикувани на 689 различни уебсайта. Прогнозният обхват на цялото съдържание е 29 324 725.*

4.1.2. Обем на съдържанието по месец

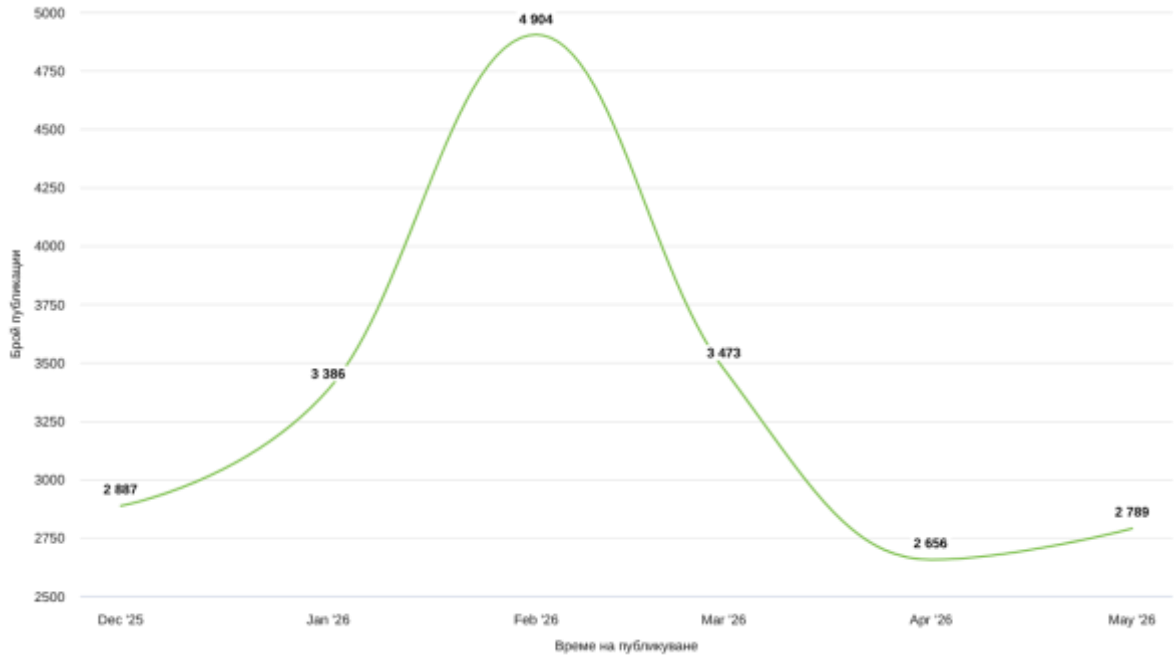

Графика 1: *Графиката проследява изменението в броя на публикуваните статии за мониторирания период. Общото съдържание достига своята връхна точка (4 904 статии) през февруари, 2026 г., като една от причините за по-високия брой материали, регистрирани тогава, е големият обществен*

интерес към последните съдебни решения по отношение на Орлин и Пламен Владимирови, обвинени в убийството на Евгения Владимирова.

4.1.3. Разпределение на съдържанието по типове медии

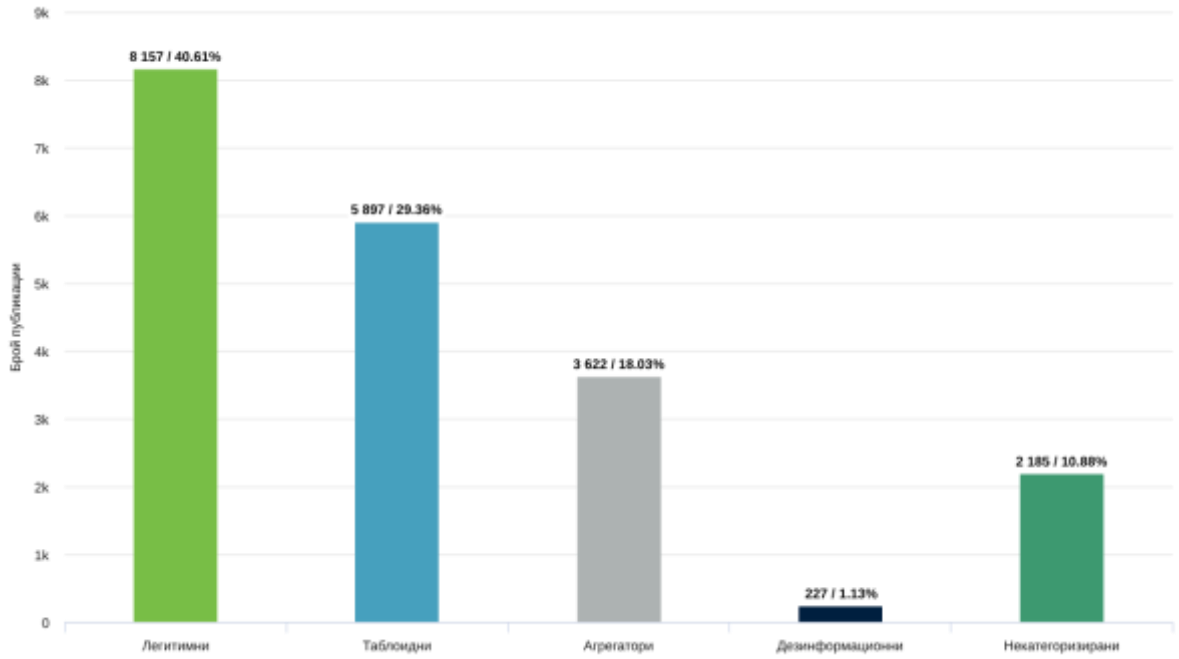

Графика 2: *Блоковата диаграма показва разпределението на всички източници, публикували по темата за периода, по типове според класификацията на Sensika. Всеки стълб съдържа информация за абсолютния брой статии и техния процентен дял спрямо общите данни. Резултатите демонстрират, че най-голямата част от съдържанието (40.61%) е публикувана от т.нар. легитимни медии, последвани от таблоидните (29.36%) и агрегаторите (18.03%). Дезинформационните медии допринасят със сравнително малък дял (1.13%) към общото съдържание. Останалите 10.88% се отнасят към типа „Некатегоризирани“.*

4.2. Конкретни казуси към темата за домашното насилие

4.2.1. Обем на конкретните казуси в електронните медии

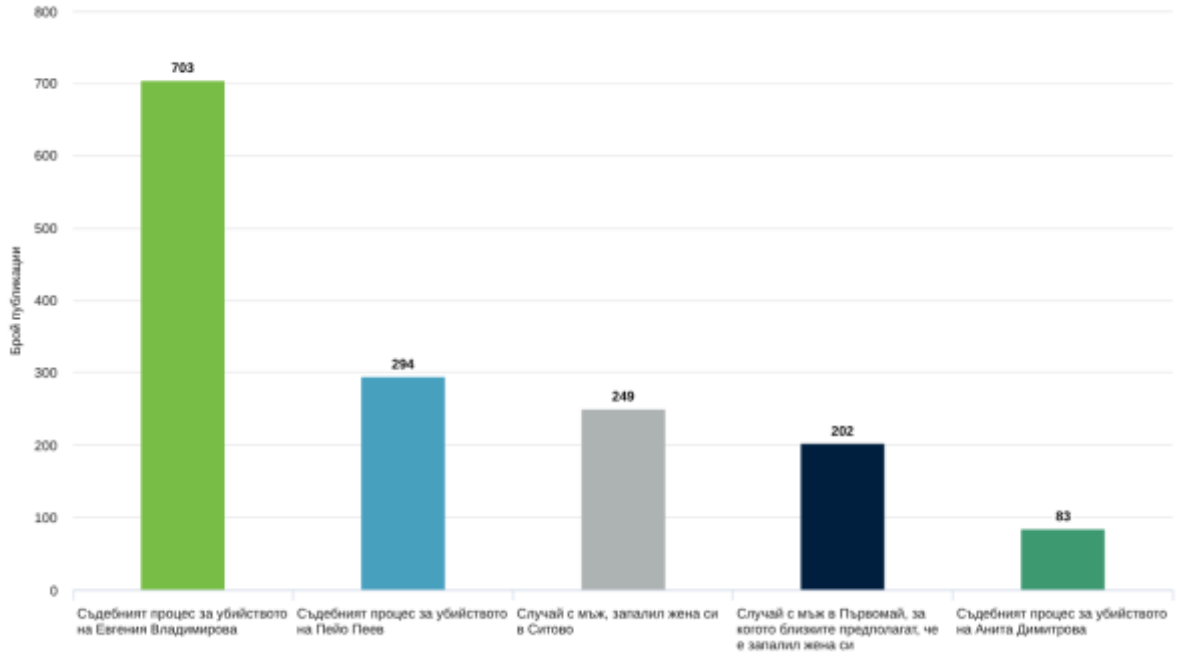

Графика 3: *Блоковата диаграма за електронните медии сравнява обема на отразяване на петте най-големи казуса, свързани със случаи на домашно насилие, които се превръщат в обект на интерес по време на наблюдавания период. Видно е, че новите развития, свързани със съдебния процес за убийството на Евгения Владимирова, генерират най-голямо внимание от страна на източниците (703 статии). Този обем надхвърля повече от два пъти обема на следващия по големина казус, а именно – последните развития около съдебния процес за убийството на Пейо Пеев (294 статии). Третият съдебен процес, попаднал сред петте най-големи казуса, е този за убийството на Анита Димитрова (83 статии). Макар и обемът му да изглежда нисък на фона на останалите водещи казуси в графиката, е важно да се отбележи, че той все пак надхвърля единичните или по-малобройните споменавания на десетки други случаи на домашно насилие, отразени в новинарския поток.*

4.2.2. Обем на конкретните казуси в ефирните и печатните медии

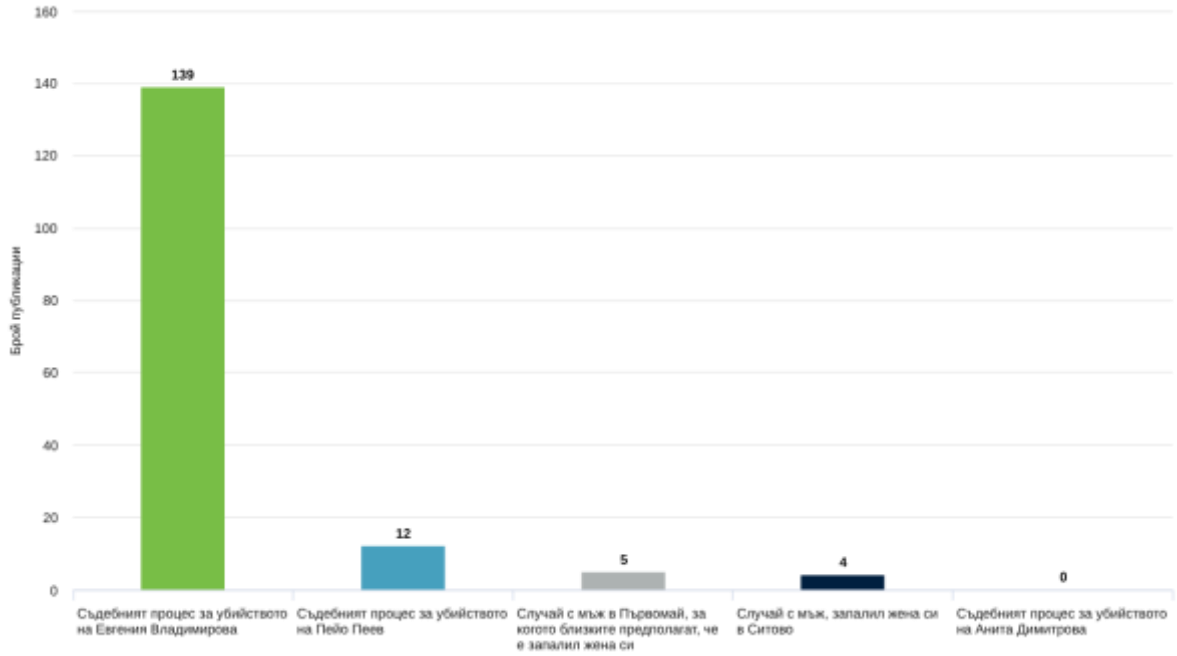

Графика 4: *Блоковата диаграма за ефирните и печатните медии сравнява обема на отразяване на петте най-големи казуса, свързани със случаи на домашно насилие, които се превръщат в обект на интерес по време на наблюдавания период. Подобно на електронните медии, и тук съдебният процес за убийството на Евгения Владимирова получава най-широко отразяване (139), докато при останалите се наблюдават доста по-ниски стойности. Важно е да се отбележи, че мониторингът на Sensika не засича каквито и да е споменавания на съдебния процес за убийството на Анита Димитрова в рамките на изследвания период.*

4.2.3. Кратко въведение в конкретните казуси

Съдебният процес за убийството на Евгения Владимирова: Новото развитие по делото е, че Орлин Владимиров, съпруг на Евгения Владимирова, е осъден на двадесет години затвор за нейното убийство. Бащата на Орлин Владимиров – Пламен Владимиров, също подсъдим по делото, е признат за невинен. Първоначално двамата обвиняеми получават доживотни присъди от Софийския апелативен съд.

Съдебният процес за убийството на Пейо Пеев: Софийският градски съд свиква поредно заседание по делото за убийството на Пейо Пеев. Подсъдими са съпругата му Габриела Славова и майка ѝ Красимира Трифонова.

Случай с мъж, запалил жена си в Ситово: През април 2026 г. мъж от Ситово подпалва жената, с която живее на семейни начала, след което отнема живота си. Към момента на публикуване и широко разпространение на новината, близките на жената се опитват да намерят кръводарители.

Случай с мъж в Първомай, за когото близките предполагат, че е запалил жена си: През февруари 2026 г. жена загива след пожар в един от кварталите на Първомай, а близките ѝ изразяват съмнение, че е била запалена от мъжа, с когото е живеела на семейни начала. По случая е образувано досъдебно производство.

Съдебният процес за убийството на Анита Димитрова: Върховният касационен съд изменя наказанието на Димитър Димитров за убийството на неговата съпруга Анита

Димитрова. Магистратите намалят първоначалната доживотна присъда на двадесет години лишаване от свобода.

4.3. Общи данни от електронните медии по темата за насилието срещу деца

4.3.1. Ключови метрики

Таблица 2: *Таблицата показва ключовите метрики, обобщаващи медийното присъствие на темата за насилието срещу деца в България. Показаните стойности, регистрирани за периода 1 декември 2025 г. – 31 май 2026 г., се отнасят единствено до българските електронни медии. Темата е засегната в 21 858 статии, публикувани на 731 различни уебсайта. Прогнозният обхват на цялото съдържание е 33 493 315.*

4.3.2. Обем на съдържанието по месец

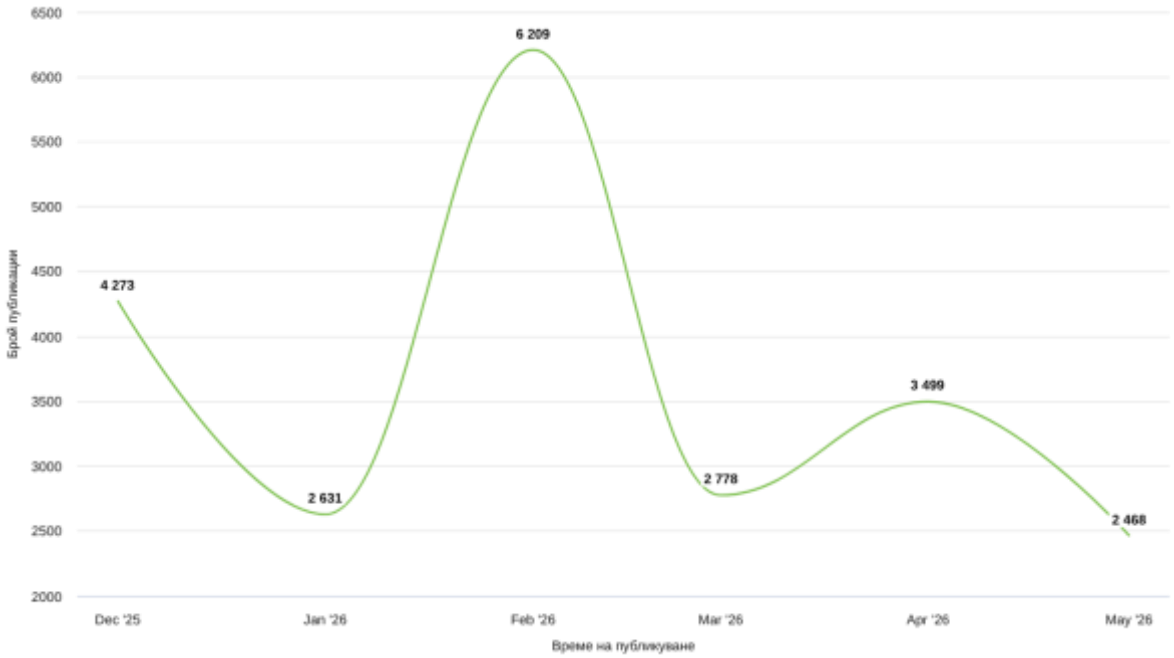

Графика 5: *Графиката проследява изменението в броя на публикуваните статии за мониторирания период. Общото съдържание достига своята връхна точка (6 209 статии) през февруари, 2026 г., като за това допринасят случаят с Билгин Алишев от края на предходния месец, както и случаите в кв. „Подуяне“ и Пловдив. Важно е да се отбележи и че 31.97% от публикациите само за февруари са посветени на случая „Петрохан“, който е специално разгледан в приложението.*

4.3.3. Разпределение на съдържанието по типове медии

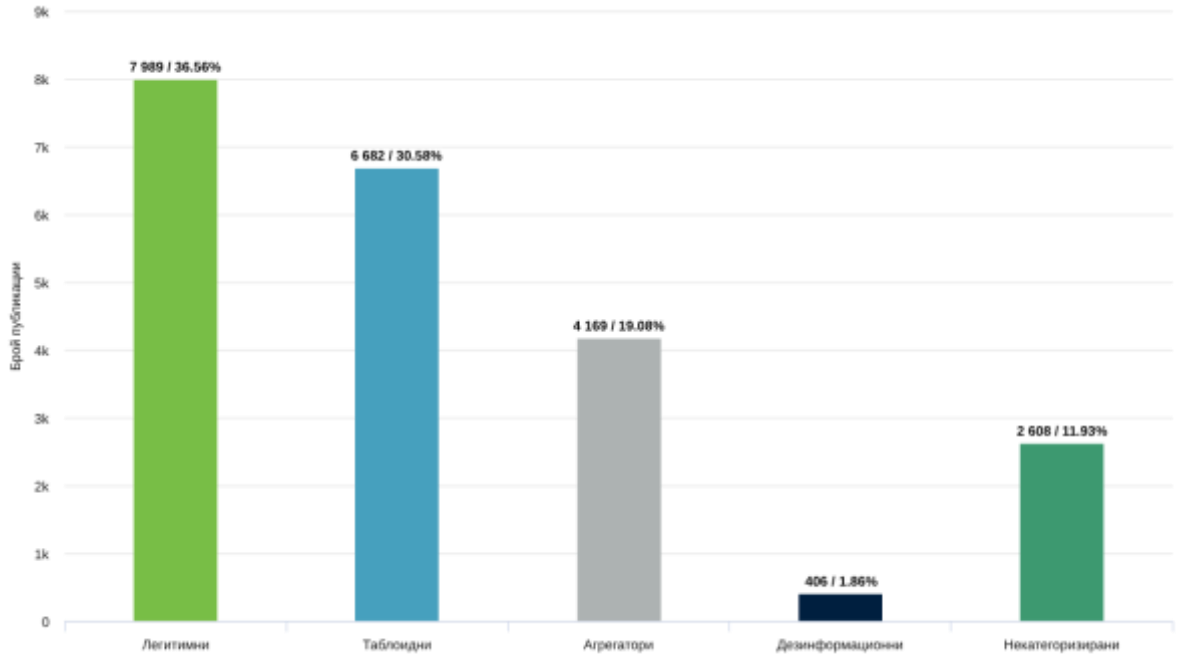

Графика 6: *Блоковата диаграма показва разпределението на всички източници, публикували по темата за периода, по типове според класификацията на Sensika. Всеки стълб съдържа информация за абсолютния брой статии и техния процентен дял спрямо общите данни. Резултатите демонстрират, че най-голямата част от съдържанието (36.56%) е публикувана от т.нар. легитимни медии, последвани от таблоидните (30.58%) и агрегаторите (19.08%). Дезинформационните медии допринасят със сравнително малък дял (1.86%) към общото съдържание. Останалите 11.93% се отнасят към типа „Некатегоризирани“.*

4.4. Конкретни казуси към темата за насилието срещу деца

4.4.1. Обем на конкретните казуси в електронните медии

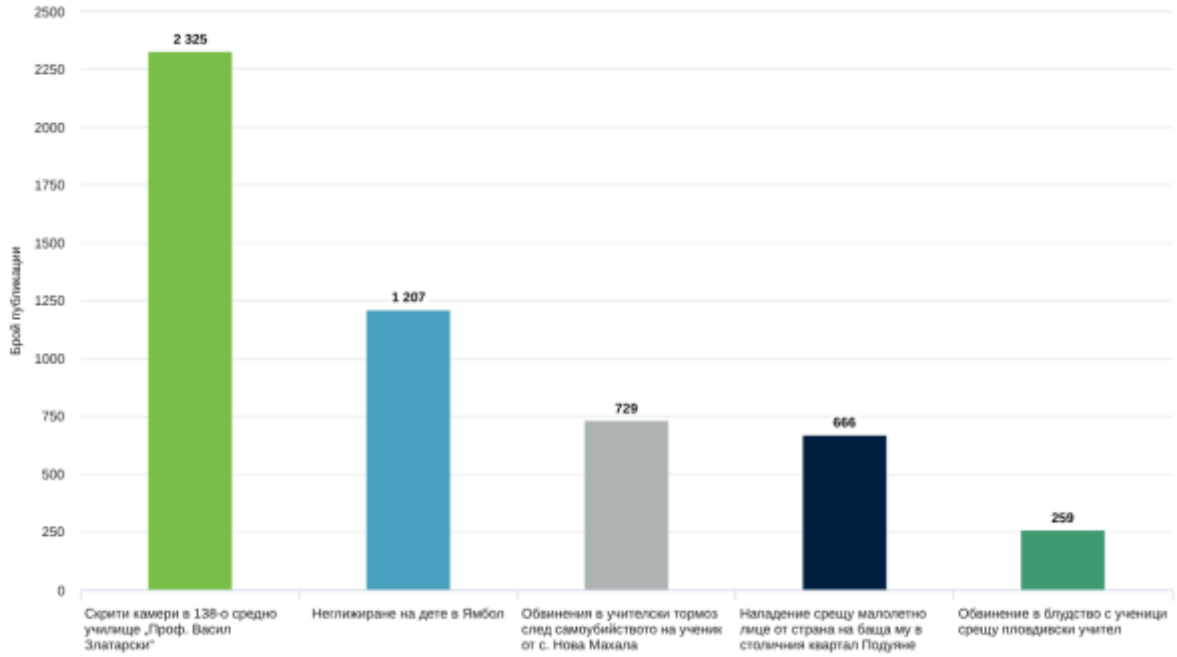

Графика 7: *Блоковата диаграма за електронните медии сравнява обема на отразяване на петте най-големи казуса, които се превръщат в обект на интерес по време на наблюдавания период. Видно е, че случаят със скритите камери, намерени в тоалетните на столичното училище „Проф. Васил Златарски“, генерира най-голямо внимание от страна на източниците (2 325 статии). Този казус е отразен в почти двойно повече материали в сравнение със следващия по големина казус, а именно – оставеното само вкъщи дете, което провисва от осмия етаж (1 207 статии). Също така прави впечатление, че два от случаите, развили се съответно в Нова Махала (792 статии) и Пловдив (259 статии), са свързани с потенциален тормоз или дори блудство от страна на учители.*

4.4.2. Обем на конкретните казуси в ефирните и печатните медии

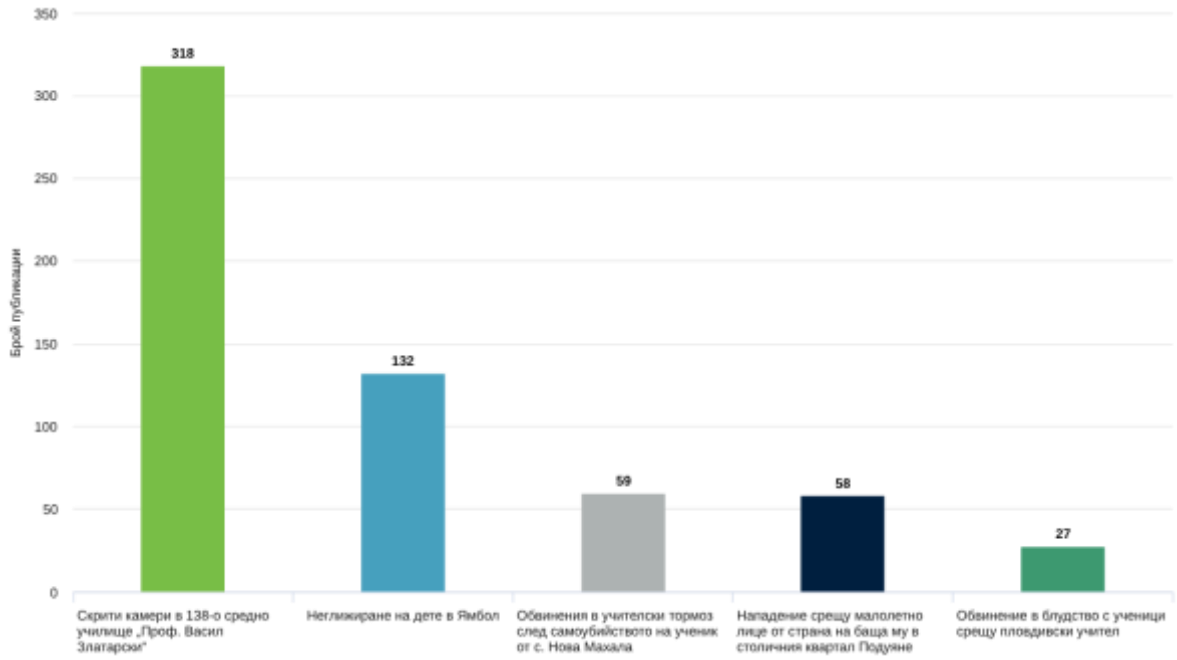

Графика 8: *Блоковата диаграма за ефирните и печатните медии сравнява обема на отразяване на петте най-големи казуса, свързани със случаи на насилие срещу деца, които се превръщат в обект на интерес по време на наблюдавания период. Подобно на електронните медии, и тук споменаванията на скритите камери в 138-о средно училище „Проф. Васил Златарски“ са засечени в най-голям брой материали (318), който е над два пъти повече от броя материали за казуса с неглижираното дете в Ямбол (132). Случаите от с. Нова Махала (59) и софийския квартал „Подуяне“ (58) имат сходен брой отразявания, докато най-малко такива са регистрирани по отношение на казуса от Пловдив (27).*

4.4.3. Кратко въведение в конкретните казуси

Скрити камери в 138-о средно училище „Проф. Васил Златарски“: През декември 2025 г. директорът на софийското учебно заведение, Александър Евтимов, е първоначално задържан от органите на реда, а разследването срещу него е свързано със скрити камери в санитарните помещения на училището.

Неглижиране на дете в Ямбол: През април 2026 г. подаден от очевидци сигнал задейства полицейска акция за спасяването на малко дете, провиснало от терасата на апартамент, разположен на осмия етаж от жилищна сграда в ямболски комплекс. Детето е било оставено без родителски надзор.

Обвинения в учителски тормоз след самоубийството на ученик от с. Нова Махала: През януари 2026 г. 18-годишният Билгин Алишев слага край на живота си, като според някои негови близки и приятели той е бил подложен на системен психически тормоз от

учителка. Други жители на селото смятат, че причината може да са проблеми в семейството.

Нападение срещу малолетно лице от страна на баща му в столичния квартал „Подуяне“: През февруари 2026 г. мъж намушква 21-годишния си син, който губи живота си, както и 15-годишната си дъщеря и 78-годишната си майка.

Обвинение в блудство с ученици срещу пловдивски учител: През февруари 2026 г. учителят Аврам Андреев е задържан и обвинен в серия сексуални престъпления срещу непълнолетни и малолетни лица.

5. Тенденции в медийния дискурс

5.1. Тенденции в електронните медии

Статистиките в тази подточка са събирателни и се базират на десетте най-големи по обем казуса, свързани с домашното насилие или насилието срещу деца.

5.1.1. По-голямата част от съдържанието се фокусира върху най-скорошните казуси

Данните от изследването показват, че докато доминиращата част от информационния поток **(84.19%)** отразява непосредствено случили се актове на насилие, **15.81%** от представителната извадка се състои от материали, съобщаващи за нови развития по казуси, които могат да бъдат проследени до няколко години назад, а именно – случаите с Евгения Владимирова, Пейо Пеев и Анита Димитрова. Подобно съотношение е напълно очаквано и отразява класическата концепция за „новинарска стойност“ (news values), при която факторът „своевременност“ играе определяща роля за привличане на аудиторията.

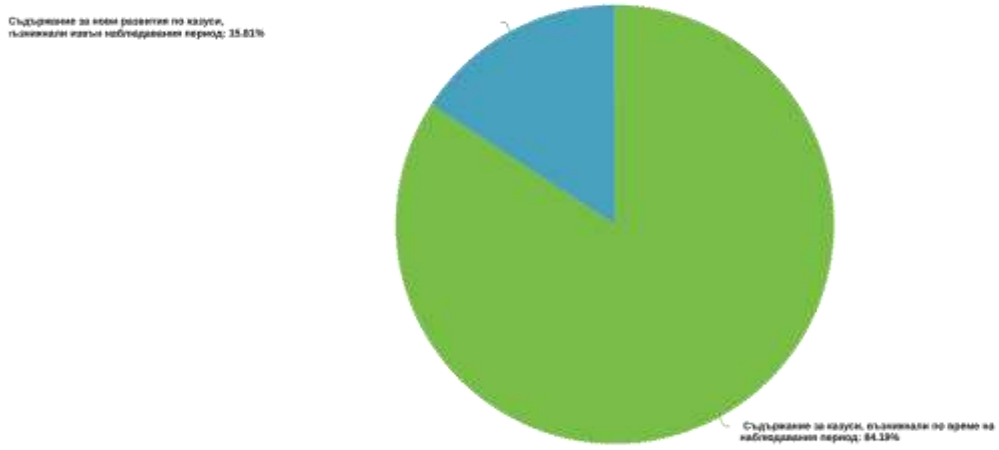

Графика 9: *Кръговата диаграма показва разпределението на съдържанието според това дали то се отнася до казуси, възникнали за пръв път по време на наблюдавания период (84.19%), или до такива, които водят началото си извън наблюдавания период (15.81%).*

Присъствието на тези приблизително **16%** „ретроспективен“ медиен интерес пък е важен показател за т.нар. институционално проследяване. Наличието на постоянен

обем от публикации, отнасящи се до по-стари случаи, демонстрира, че темата за насилието невинаги бива изоставена веднага след затихването на първоначалния шок.

Анализът все пак улавя разлики в съдържателния фокус на материалите в зависимост от това дали отразяват нов, или по-стар казус:

- **Статиите за актуални казуси се фокусират над конкретния случай.** При новите случаи медийният разказ е описателен, а често е и емоционално зареден. Публикациите се концентрират върху детайлите около престъплението, доколкото те са известни, първоначалните полицейски доклади, спешните мерки и първите показания на очевидци или съседи. На този етап анализът на системните причини отстъпва пред фактите около акта на насилие.
- **Статиите за по-стари казуси се фокусират над новите развития и реакции.** При случаите, отнасящи се до предишни периоди, информационната рамка се измества от деянието към неговите социални и юридически последствия. Тук текстовете обичайно отразяват текущите съдебни решения, по-късни коментари от близки или експертни лица, както и организирането на протести в израз на колективно обществено недоволство.

Особено показателен е фактът, че цели три от общо десетте казуса в извадката представляват именно нови развития по стари случаи. Тематичният анализ на тези три казуса разкрива, че подновеният медиен интерес към тях е провокиран почти изцяло от обществено възмущение от съдебни решения, възприети от публиката като несправедливи или неадекватни спрямо тежестта на престъплението. Това от своя страна може да бъде разчетено като знак, че по-старите казуси не са върнати на дневен ред спонтанно, а биват „повторно активирани“ тогава, когато могат да изобличат някой институционален дефицит. Освен това зад трите конкретни случая стои история, получила широк обществен отзвук, т.е. история, която е предварително разпознаваема и гарантира интерес от страна на читателите.

5.1.2. По-голямата част от медийните отразявания на казусите са изцяло фокусирани върху тях

Резултатите показват, че преобладаващата част от материалите **(92.44%)** са напълно посветени на конкретните случаи, докато в останалите **7.56%** от статиите от представителната извадка казусите са споменати по-бегло.

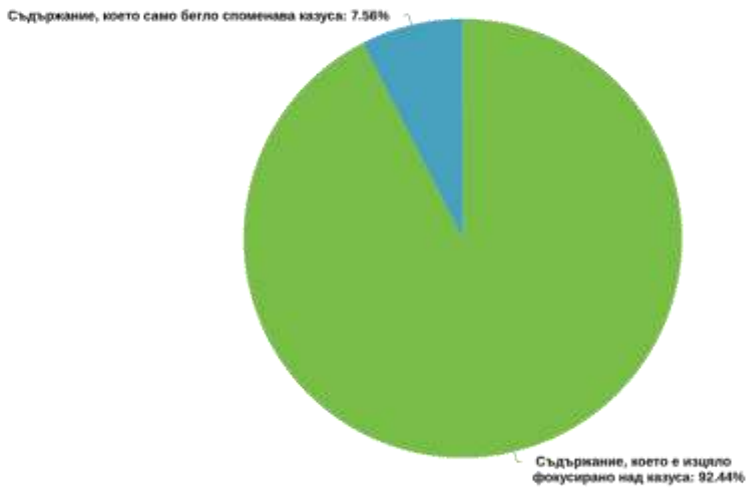

Графика 10: *Кръговата диаграма показва разпределението на съдържанието според това дали то е изцяло фокусирано над казуса (92.44%), или пък го споменава само бегло (7.56%).*

Пълното фокусиране на по-голямата част от съдържанието върху специфичните казуси е напълно закономерна за медиите практика. Тази тенденция се обуславя от природата на новинарския поток, който разчита на т.нар. „епизоди“ (episodical framing). При този подход медиите представят социалните проблеми чрез описание на отделни събития и частни случаи, а не чрез абстрактни статистически или структурни анализи. В контекста на криминалната хроника и отразяването на престъпления този модел е стандартен инструмент за бързо привличане на общественото внимание.

Макар и ограничени като относителен дял, статиите, в които казусите са споменати по-бегло предоставят ценна информация за общия контекст, в който такива новини се оказват (обичайно като аргумент в защита на определена теза или илюстрация на по-дълбок проблем). Анализът различава няколко основни начина, по които тази своеобразна контекстуална интеграция се проявява:

- **Аналогия:** Когато казусът се споменава накратко в текстове, посветени на друг, по-нов или сходен случай на насилие. Тук той обичайно служи за пример как новият акт на насилие всъщност не съществува в изолирана среда, а е предхождан от други подобни случаи. Така например някои от статиите за намаляването на присъдата на Димитър Димитров, убил съпругата си Анита, правят паралели със смекчената присъда на Орлин Владимиров, убил съпругата си Евгения.
- **Институционален и системен анализ:** Когато случаят се използва като отправна точка в задълбочени анализи, засягащи пропуските на държавните органи. Такъв пример е колонката на Емилия Милчева, която споменава незаконното видеонаблюдение в 138-о училище в София, като критикува липсата на институционален отговор.
- **Експертен дискурс:** Когато казусът е цитиран в интервюта или коментари на психолози, юристи и други вещи лица, които анализират дълбоките социални, културни и психологически причини, водещи до актове на агресия в обществото. Като пример може да бъде посочен разговорът на TrafficNews с психолога, психотерапевт

и семеен консултант Лили Барутчиева. Въведението към интервюто споменава случая с Билгин Алишев.

- **Политическо и институционално говорене:** Когато казусът се споменава в изявления на високопоставени фигури (министри, министър-председател, президент). Тук обичайно конкретният случай се явява част от по-общо изказване, засягащо определени държавни политики. Така в свой коментар относно масово разклатеното усещане за справедливост, президентът Илияна Йотова посочва като показателен пример случая с Евгения Владимирова.
- **Правно-нормативна аргументация:** Когато случаят е използван като емблематичен пример в подкрепа на искания за спешни законодателни промени или по-строги наказания и реформи в Наказателния кодекс. Пример от периода е новината, че ДПС-Ново начало внася законопроект, предвиждащ увеличаване на наказанията за всички сексуални посегателства срещу деца. Материалите цитират казуса със 138-о училище в София като „последния подобен случай, който скандализира обществото“.
- **Информационни дайджести:** Когато казусът е включен като отделен ред в обзорни статии, които синтезират водещите новини от деня или седмицата.

5.1.3. Малко под една трета от медийното съдържание разкрива самоличността на засегнатите лица

Анализът на медийното съдържание за периода показва, че **28.61%** от материалите разкриват самоличността на жертвите на домашно насилие или на насилие срещу деца. В изследваните публикации се наблюдава пълно идентифициране на пострадалите (чрез имена, снимки, местоживеене и роднински връзки) предимно при казуси с фатален край или такива, извършени при обстоятелства, които широката общественост би възприела като изключително жестоки.

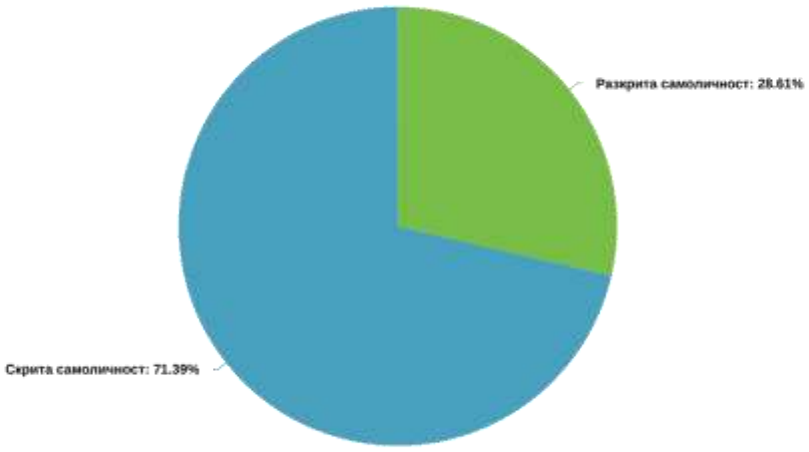

Графика 11: *Кръговата диаграма показва разпределението на съдържанието според това дали то разкрива самоличността на пострадалите лица (28.61%), или не (71.39%).*

Наблюдават се следните начини за разкриване на самоличност:

- **Пълно идентифициране на пълнолетни лица.** При този модел медиите обикновено разкриват името и фамилията на пострадалите, заедно със снимки и биографични подробности. Тази практика е най-силно изразена при случаи на насилие с трагичен завършек, придобили широк обществен отзвук. Казусите с Евгения Владимирова, Пейо Пеев и Анита Димитрова демонстрират как лицата и имената на жертвите се превръщат в публично достояние, като фокусът на отразяване понякога дори се измества от самото престъпление към личния им живот. Така например и при трите случая на пълна идентификация са регистрирани текстове, които се опитват да окажат емоционално въздействие върху читателите, споменавайки децата на убитите („Евгения остави полусирак малкия си син“, „родителите на Пейо, които сега се грижат за децата му“, „Бащата на Анита събудил внучките си и им казал, че нещо лошо се е случило с майка им“). По-различен е примерът със Стефка Колева. Около **17%** от всички релевантни за случая статии (или **2%** от всички статии, които разкриват самоличност) всъщност споменават трите ѝ имена с цел да приканят гражданите да дарят кръв за пострадалата.
- **Косвено идентифициране чрез специфични детайли.** Тук личните данни са разкрити частично, но придружаващият контекст напълно осветлява самоличността на пострадалите в рамките на техните общности. Дори когато фамилното име не е упоменато, както при казуса с жената от Първомай, посочването на нейното първо име (Добромира) и конкретния и не особено голям квартал, в който живее („Дебър“), на практика прави жертвата и нейното семейство разпознаваеми за местната общност. Друг тип косвено разкриване се наблюдава, когато фамилията на пострадалите е изписана с инициал, но фамилията на насилника, техен роднина, е разкрита. В тези случаи първите букви обичайно съвпадат, което означава, че инициалът не е нищо повече от формалност. Като примерни могат да бъдат посочени статии, отразяващи убийството на Анита Димитрова – в почти **29%** от тях името ѝ е изписано като „Анита Д.“, но в същото време е разкрито пълното име на нейния съпруг и убиец Димитър Димитров.
- **Идентифициране на непълнолетни и малолетни лица (директно и косвено).** Това е най-проблемната категория от гледна точка на медийната етика, тъй като засяга лица в крехка възраст, чиято защита е нормативно засилена. Тук се наблюдават два подтипа случаи, като е важно да се уточни, че не са забелязани случаи на разкриване на самоличност на малолетни:
  - **Разкриване на самоличност при случаи на границата на пълнолетието**, какъвто е казусът с 18-годишния Билгин Алишев. По-голямата част от статиите, посветени на този казус, напълно разкриват идентичността му. Въпреки формалното пълнолетие, медийният дискурс го определя като „дете“, „тийнейджър“, „ученик“ и „абитуриент“, а редица публикации дори уточняват, че системният тормоз над него е започнал, докато той все още е бил непълнолетен.
  - **Разкриване на самоличността на непълнолетни лица.** Единственият такъв случай, регистриран в изследвания корпус, е свързан с казуса с Петко Топурски. Приблизително **5.5%** от статиите за случая споменават по име дъщеря му (Ема или Емма). След като фамилията на бащата вече е известна, идентифицирането на дъщерята е въпрос на рационално умозаключение. Освен това всички статии,

назоваващи името ѝ, споменават и софийския квартал, в който семейството живее („Подуяне“), което означава, че идентификацията е още по-конкретна.

5.1.4. Приблизително една трета от материалите си служат с похвата на интимизацията

Анализът показва, че **33.6%** от статиите съдържат елементи на интимизация – специфичен процес, при който медиите скъсяват дистанцията между публиката и субектите в новината, използвайки, поне от лингвистична гледна точка, фамилиарни и умалителни езикови форми.

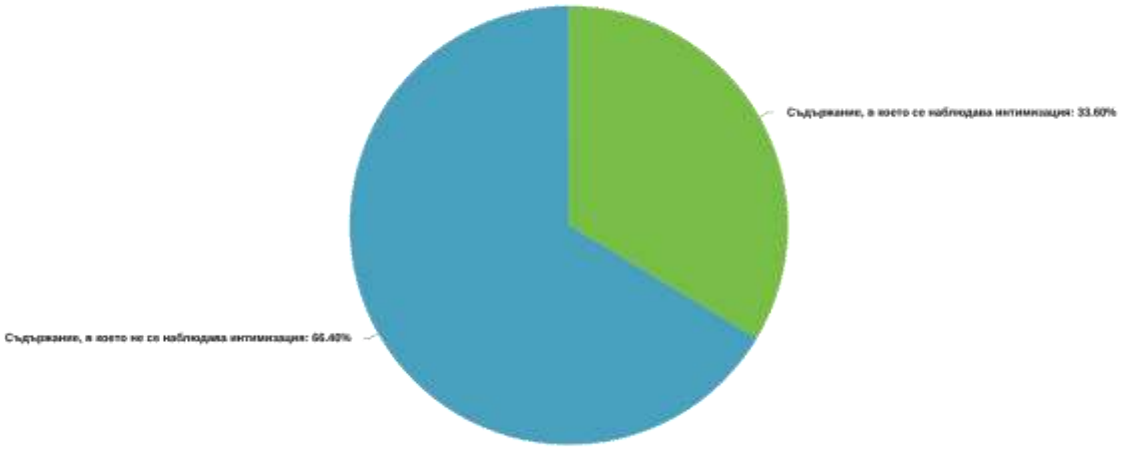

Графика 12: *Кръговата диаграма показва разпределението на съдържанието според това дали в него се забелязва интимизация (33.6%), или не (66.4%).*

Интимизацията най-често се прилага с цел да се „очовечи“ даден суров криминален факт. Чрез замяната на дистанцирания, административно-правен език с думи от сферата на личното и семейното пространство, медиите постигат няколко неща:

- **Гарантират си, че публиката ще съпреживее историята и ще бъде емоционално ангажирана с нея**, тъй като е подтикната да възприеме пострадалото лице не като статистическа единица, а като свой близък човек (напр. дъщеря, майка, съсед).
- **Повишават четаемостта на материалите си.** Текстове, които залагат на личната драма и сантименталния разказ, успяват да стимулират по-висок психологически интерес в рамките на икономиката на вниманието.
- **Постигат „привлекателна“ за публиката драматизация на наратива.** Или с други думи – внушава се по-категоричен контраст между това колко уязвими са пострадалите и колко брутално е деянието.

В изследваните данни интимизацията се проявява в няколко ясно диференцирани модела, класифицирани според обекта и механизма на езиково скъсяване на дистанцията:

- **Директна интимизация чрез премахване на фамилното име на пострадалите.** Най-често срещаната форма на фамилиарно обръщение е преминаването към употреба

само на първото име на пострадалите лица. В казусите, засягащи Евгения Владимирова, Пейо Пеев и Анита Димитрова, се наблюдава модел, при който материалите масово използват първото им име (особено при Владимирова и Димитрова), дори и конкретни изречения все пак да упоменават и фамилията им. Важно е да се отбележи, че наличието на официално представена фамилия на едно място в текста не отменя цялостния му фамилиарен тон, който презентира пострадалите през призмата на личното познанство. Особено показателни са примерите за интимизация в отразяванията на новите развития по делото за убийството на Владимирова. Приблизително **93%** от всички статии, посветени на случая, си служат с интимизация, а **62%** от тях споменават единствено името „Евгения“ още в самото заглавие. При случая с жената от Първомай този модел достига своята крайност – в преобладаващата част от материалите, които я идентифицират по някакъв начин (включително и със снимки), нейното фамилно име изобщо липсва. Тя остава в публичното пространство единствено със своето първо име (Добромира), което, съчетано с географското уточнение (Първомай) превръща личната трагедия в една своеобразна „история от съседния двор“.

- **Превръщане на първото име на жертвата в нарицателно за казуса.** Имената на някои от пострадалите и/или загиналите (предимно на жените) се превръщат в нарицателни за самите дела – масово се говори за „случая Евгения“ или „делото Евгения“, а не за „случая Орлин“ или „делото Орлин“ (името на извършителя). По този начин медийният разказ насочва вниманието върху фигурата на пострадалата, докато насилникът често остава встрани от главната езикова идентификация на казуса.
- **Интимизация чрез умалителни форми.** Когато пострадалите са деца, чиито имена не са публично обявени, интимизацията, изглежда, се проявява в използването на умалителни съществителни имена, които подчертават социалната беззащитност на субектите. Ярък пример в представителната извадка е отразяването на инцидента в Ямбол с двете малолетни деца. Медиите до голяма степен конструират заглавията и лийдовете си около думи като „малчуганите“, „братчето“ и „сестричката“. Този езиков подбор предизвиква у читателите чувства на сантименталност и емоционален шок.
- **Периферна интимизация спрямо извършителите.** Макар и в значително по-малък мащаб, практиката се прилага и спрямо насилниците. На места извършителите на престъпленията, като например Орлин Владимиров, Петко Топурски, Аврам Андреев и Габриела Славова, биват споменати само с първите си имена. При Димитър Димитров се наблюдава и употреба на прякора, с който е известен, а именно – Мите Миньорецо. Този езиков избор трансформира фигурата на насилника в конкретен, медийно изграден персонаж с личен облик. Чрез използването на първите имена или специфичните улични идентификатори (прякори), медийният разказ придобива характера на единична битова драма, което пък допълнително засилва елемента на сензационност.

5.1.5. Над половината заглавия се отличават с емоционално заредена и сензационна стилистика

Заглавията в новинарския поток изпълняват стратегическа функция. Освен че обикновено резюмират съдържанието на конкретното събитие, те носят и отговорността

за първото впечатление, през което публиката ще интерпретира въпросната новина. Анализът на представителната извадка очертава една силно обезпокоителна тенденция – повече от половината от заглавията **(56.92%)** демонстрират сериозни отклонения от строго фактологичния и информативен формат, тъй като залагат на сензационни, силно подвеждащи (кликбейт) и емоционално заредени езикови конструкции.

Изглежда, че в стремежа си да генерират по-високи нива на онлайн трафик, електронните медии са склонни да заменят обективната лексика с реторика, присъща на развлекателната индустрия. Това компрометира информационната стойност на новината и подменя сериозния обществен дебат с краткотрайна емоционална реакция.

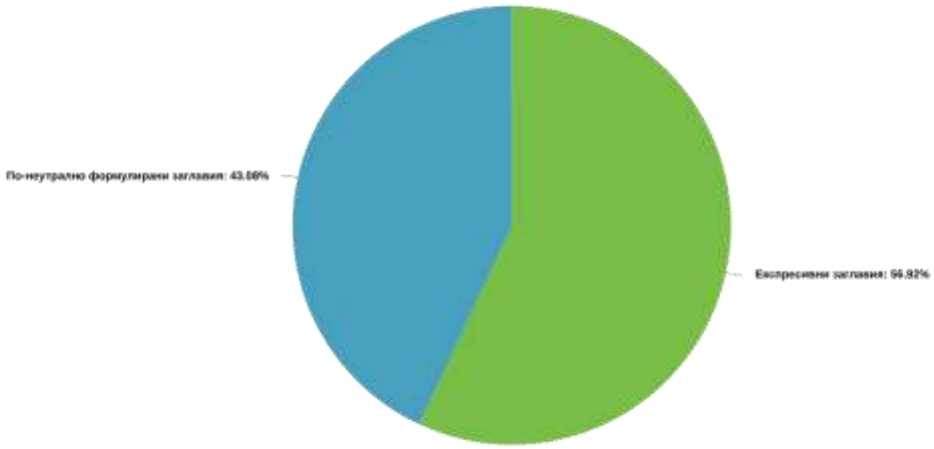

Графика 13: *Кръговата диаграма показва разпределението на съдържанието според типа предпочетено заглавие – експресивно (56.92%) или по-неутрално (43.08%).*

Изследването идентифицира няколко основни похвата, използвани при въпросните заглавия, като при някои от тях се наблюдава и смесване на похватите:

- **Превръщане на човешката трагедия в медийно зрелище.** Този подтип разчита на хиперболи, целящи да шокират публиката и да превърнат акта на насилие в драматичен спектакъл. Използват се експресивни глаголи и прилагателни.

- ***Драматично*** спасяване на 3-годишно дете в град Ямбол ***разтърси*** обществеността[4]
- ***ДА НАСТРЪХНЕШ!*** 3-годишно увисна от парапет на осмия етаж в Ямбол (ВИДЕО)
- ***Закопчаха*** за 24 часа родителите на детето, което висеше от терасата в Ямбол
- Трагедията с Билгин, който се самоуби ***разтърси*** Нова махала, а проверката с ***потресаващи*** разкрития
- ***Неописуем ужас разтърси*** „Подуяне“: Мъж намушка трима, млад мъж загина
- ***Кървава зловеща трагедия:*** Мъж намушка децата си в София, 21-годишно момче почина

[4] Тук и по-нататък в доклада акцентите в цитираните медийни заглавия (удебелен шрифт и курсив) са добавени от авторите на изследването.

- ***Трагедия:*** Мъж причини ***немислимото*** на жена си в Силистра и се самоуби
- На Габриела и Красимира ***им се стъжни!*** Камера май е уловила убийството на Пейо Пеев

- **Графично изобразяване на насилието.** Този похват включва директно споменаване на подробностите около насилието или смъртта, като анализът показва, че практиката се прилага без оглед на това дали жертвите са пълнолетни, или непълнолетни/малолетни лица. Може да се каже, че тези заглавия донякъде се възползват от бруталността на деянието, което е в пряк разрез със задълженията на медиите, от етична гледна точка, към пострадалите и техните близки.

- Полицейско безхаберие спаси мъжа убиец на Евгения, ***удушена и натъпкана в куфар***
- Братът на убитата и ***разчленена в куфар*** Евгения проговори за първи път
- Кървава баня в столичния кв. „Подуене“: Мъж ***намушка с нож*** баба и децата си, момче издъхна (Снимки)
- Кървавият Петко, убил сина си и ***наръгал*** майка си и дъщеря си в София, бил увлечен по будизма
- ***Жестокото клане*** в Подуяне, след което ***остана труп*** на 21-годишен
- Тригодишно дете ***висна*** от тераса, намираща се на 8-ия етаж ВИДЕО
- Страшна трагедия: Абитуриент се ***обеси*** в село край Батак
- Мъж ***драсна клечката*** на жена си и се самоуби
- Самоубилият се в Ситово ***съблякъл*** жена си, ***залял я със спирт и я запалил***
- Бившият депутат Велико Минков за Габриела, обвинена в убийството на Пейо: Едно дете го ***пипат ръце***, които ***до смърт са притискали*** близък човек

- **Очерняне и цялостно дискредитиране на насилника.** Вместо да се придържат към коректна юридическа терминология (напр. „заподозрян“, „обвиняем“, „подсъдим“) или дори по-неутрална лексика (напр. „мъж“, „жена“), медиите масово прибягват до тотално заклеймяване на предполагаемия или доказания извършител. Употребата на цветущи епитети пренася казуса от правното поле към публичния линч, което възпрепятства по-задълбоченото вникване в аспектите на съдебния процес или дори процеса по разследване.

- ИНСТИТУЦИОНАЛЕН ЦИНИЗЪМ! Магистрати пожалиха ***изверга***, убил и натикал жена си в куфар! Орлин Владимиров излиза на свобода, баща му – оправдан!
- Зловещи подробности! Ученичка издала ***директора – педофил*** и ***воайор*** на елитната езикова гимназия в София!
- СИГНАЛ ДО ПИК! Лъснаха гнусни подробности за ***любимеца на ППДБ. Извратеният директор*** Евтимов с профил в гей приложение - карал мъже да му пращат голи снимки (ФАКСИМИЛЕТА)
- Кметът на Слатина в акция с ***WC директора***
- Още един ***даскал педофил*** в клас: Правил е секс с поне две деца

- ***Удушвачката*** Габриела се разхождала свободно из България, твърдят близките на убития Пейо
- ***Кървавият Петко***, убил сина си и наръгал майка си и дъщеря си, бил увлечен по будизма
- Намалиха присъдата на ***жесток убиец*** на жена си

- **Косвено омаловажаване или открито оправдаване на насилието.** Малка част от заглавията използват изразни средства, които индиректно оневиняват отговорните лица, представяйки случилото се като следствие от неконтролируеми емоции или външни обстоятелства. Клишетата свеждат системния проблем на домашното насилие или насилието срещу деца до ситуативен афект, което граничи с вторично обвиняване на жертвата. В някои от заглавията се забелязва и насочване на директни обвинения срещу пострадалите.
- Приятели на арестувания Аврам: Луд е по баскетбола, ***момичетата са го подвели за възрастта си***
- ***След семеен скандал:*** Мъж намушка трима в София, единият почина

- **Спекулиране с обществения морал и институционалните пропуски.** Заглавията от този тип разчитат на чувството за колективна безпомощност и липса на справедливост в обществото. Те умишлено провокират силни негативни емоции, насочени срещу институциите, разглеждани като несъумяващи да запазят моралните устои. По този начин конкретният криминален инцидент се превръща в повод за цялостно дискредитиране и срив на доверието в правовата държава. В този контекст, дори когато дадените казуси обективно съдържат легитимни аргументи в подкрепа на дебата за законодателни или структурни реформи, специфичните изисквания на дигиталната среда често изместват фокуса. Поради пазарната динамика и стремежа да бъде постигнат по-висок читателски интерес, конструктивното представяне на съществуващите дефицити отстъпва пред по-лесно смилаемите и силно емоционални формулировки.
- Нов протест ***заради липса на справедливост*** събра близки и съпричастни
- 20 г. за удушаването на Евгения: ***Гняв срещу системното насилие и безнаказаност***
- Дара с гневен апел: ***Системата не работи***, утре всички на протеста за Ети
- ***"Срамувам се от българското правосъдие"!*** Николай Попов с гневен пост след присъдата по делото "Евгения"
- Село Нова махала ***потъна в скръб и гняв*** след самоубийството

- **Използване на драматични директни цитати.** Част от наблюдаваните заглавия са конструирани около откъслечни, емоционални реплики, било то на свидетели, на роднини, а дори и на самите пострадали. Това допринася за фрагментиране на разказа и измества акцента към непосредствените чувства на замесените лица и детайлите около личната трагедия. Така дистанцията с аудиторията е и допълнително скъсена.
- ТРАГЕДИЯ ИЛИ УМИШЛЕН ПАЛЕЖ: ***Близки твърдят, че 27-годишна жена е била залята с бензин от партньора си и запалена жива*** (ВИДЕО)

- Почина жената от пожара в Първомай, близки: ***Убита е!***
- Последните думи на запалената Добромира: ***Гледайте ми децата***
- ***„Како, бързо ела, горя, изгорях“!*** Спешно се търсят кръводарители за жената, подпалена от мъжа си в Ситово (ВИДЕО)
- ***„Сестра ми беше изгоряла от гърдите нагоре“:*** Спешно търсят кръводарители за жената, подпалена от мъжа си в Ситово
- Учителката, заснела детето, висящо от тераса в Ямбол: ***Истински шок, не съм спала цяла нощ***
- Полицаят, рискувал живота си, за да спаси детето в Ямбол: ***Стъпих на климатик***
- Родителите на момчето от 8-ия етаж в Ямбол: ***Съжаляваме, ще се борим и за двете си деца***
- Напусналият ИТН имунолог проф. Андрей Чорбанов: ***Убитата и изхвърлена в куфар Ети бе моя племенница***
- Братът на Евгения, намерена мъртва в куфар: ***Решението на съда оставя усещане за второ убийство***
- ***„Той никога не лъжеше“:*** Майката на самоубилия се 18-г. Билгин с тежки думи след трагедията
- ***„Силно се надявам да не е вярно“*** – реакция на родителите след скандала в 138-о училище в София

▪ **Създаване на усещане за извънредно положение в комбинация с претенции за ексклузивна информация.** Заглавията от този тип внушават на читателя, че събитието се развива в реално време пред очите му, което от своя страна предразполага към импулсивно кликване и отваряне на новината. От друга страна, чрез изричното маркиране на съдържанието като ексклузивно, медиите дават заявка за своеобразен „монопол“ над новинарския поток. Това създава впечатлението, че съответният уебсайт притежава уникален достъп до подробности, които биха останали недостъпни за аудиторията на други интернет страници.

- ***Първи подробности*** за трагедията в Ситово: Пострадалата едва проговорила пред сестра си ,,ела, изгорях“
- ***Извънредно!*** Дете увисна от балкон на 8-ия етаж
- ***ОТ ПОСЛЕДНИТЕ МИНУТИ:*** Баща кла синовете си в "Подуяне", по-големият е починал
- ***Само в*** Lupa.bg: Сектите подивяха! Колячът от Подуяне - откачен дъновист
- ***Гореща новина*** за Габриела Славова, обвинена в убийството на Пейо Пеев
- ***Само в*** БЛИЦ! "Пълен ад": Ето какво се случва в училището, в което директор сложи камери в тоалетните
- ***ЕКСКЛУЗИВНО:*** Бивш психолог в 138-о училище за скритите камери и арестувания директор (ВИДЕО)

- ***Само в*** Lupa: Самоубилият се Билгин нарочен за гей, подлагали го на хомофобски гаври

- **Разпалване на любопитството чрез недоизказаност в заглавията.** Тази подкатегория залага на умишленото укриване на ключови факти в заглавието с цел събуждане на любопитството на публиката. Предпочетената от авторите стилистика тук разчита или на директни въпроси, или на съществителни и глаголи, които съдържат в себе си определена недоизказаност. Така формулираните заглавия приканват читателя да отвори статията, за да запълни изкуствено създадената информационна празнота.

- ***Разкриха*** кой е бащата намушкал децата и майка си СНИМКИ
- Покъртително: ***Разкриха*** последните думи на запалената Добромира СНИМКА
- Проф. Андрей Чорбанов с ***голямо разкритие*** за убитата Евгения
- „Не знаех, че има камери в тоалетните“: ***Ще влезе ли*** в ареста бившият директор на 138. училище
- ***Ето*** какво се случва с директора на 138. СУ „Проф. Васил Златарски“
- ***Реши се съдбата*** на директора със скритите камери в тоалетна на училище в София
- Уволненият директор на училището ***с изненадващи думи***
- ***Обявиха кога*** децата от Ямбол ще бъдат събрани в едно приемно семейство
- Мизерия, рев и мръсотия – ***как*** живее детето от балкона в Ямбол?

- **Ангажиране на публиката с помощта на аудио-визуално съдържание.** Употребата на думи като „видео“ и „снимки“ още в самото заглавие цели да привлече визуалното любопитство на публиката. Тази практика често обещава достъп до сурови, нередактирани и потенциално травмиращи кадри от акта на насилие или личния архив на замесените лица.

- Щастлив край след кошмара: Двете деца от Ямбол отново заедно ***ВИДЕО***
- Децата от апартамента в Ямбол живеели при шокиращи битови условия ***(видео)***
- Задържаният директор на 138-о училище: Вчера разбрах за камерите в тоалетните, не съм ги слагал аз ***(ВИДЕО+СНИМКА)***
- ТРАГЕДИЯ: Абитуриент се обеси в село край Батак ***(ВИДЕО)***
- Появи се първа ***СНИМКА*** на запалената Добромира в Първомай. Последните ѝ думи разплакаха мнозина
- Даскал-педофил в Пловдив! Аврам Андреев пращал члена си на деца ***(СНИМКИ)***
- Софийска градска прокуратура пое разследването за убийството на ул. Гълъбец ***СНИМКИ***
- Ето го Петко Топурски, който уби своя син и наръга с нож майка си и 15-годишната си дъщеря в “Подуяне” / ***СНИМКИ***
- „Това е второ убийство“: Братът на Евгения Владимирова за намалената присъда на съпруга ѝ ***(ВИДЕО)***

5.1.5.1 Експресивните заглавия са налице независимо от типа електронна медия

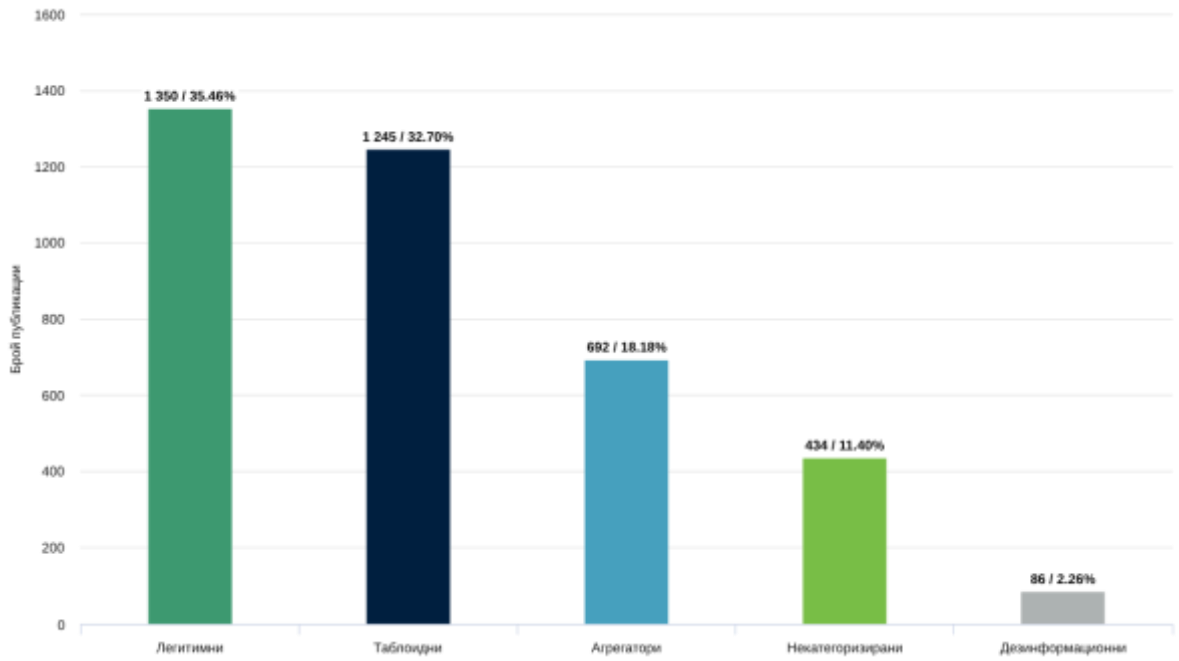

Графика 14: *Графиката представя разпределението на публикациите с експресивни заглавия според типа електронна медия. Данните разкриват, че използването на силно емоционален и сензационен език е повсеместна практика, надхвърляща границите на жълтата преса. Макар таблоидните издания очаквано да генерират огромен обем (32.7%), легитимните медии с по-високо реноме остават водещи в тази статистика с най-висок дял (35.46%). Тази подредба показва, че заглавията от този вид са се превърнали в трайна стилистична норма и стандартен инструмент за привличане на аудитория дори сред авторитетните източници. На трето място пък са агрегаторите (18.18%), които чрез автоматизираното споделяне на подобно съдържание мултиплицират ефекта на сензационност в дигиталната среда и допълнително засилват присъствието на този езиков модел в публичното пространство.*

5.1.6. Близо 40% от съдържанието включва прекомерни детайли при представянето на случаите

Включването на излишна информация при отразяването на насилието над деца и домашното насилие е сред най-честите проявления на сензационния подход в медиите. Значителна част от материалите **(38.13%)** споменават контекстуално нерелевантни подробности от личния живот на пострадалите или обстоятелствата около случките, които нямат отношение към същността на проблема. Не само че тази практика рядко носи добавена стойност за публичния дебат, но често ревиктимизира засегнатите лица и засилва обществената тревожност.

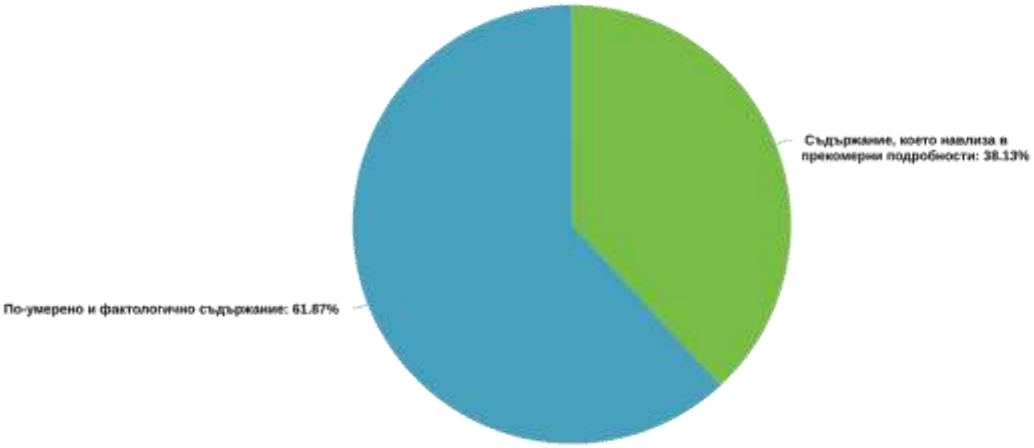

Графика 15: *Кръговата диаграма показва какъв дял от съдържанието навлиза в прекомерни подробности при описание на казуса (38.13%) и какъв дял запазва по-скоро фактологичен тон (61.87%). Необходимо е да се отбележи, че някои от статиите прибягват до по-експресивен стил само в заглавията си, докато текстът им остава сравнително неутрален.*

Практиката се проявява най-ясно в няколко направления, сред които се открояват следните:

- **Натуралистични описания на самия акт на насилие.** Редица публикации изобилстват от твърде подробни разкази относно конкретните действия на извършителите, вида на използваните инструменти или оръжия, както и характера и тежестта на получените наранявания. Този тип детайли цели да шокира публиката. При случая с убийството на Евгения Владимирова например са засечени текстове, в които се казва, че „Владимиров помислил, че я е убил и омотал четири пъти главата ѝ във фолио, като покрил устата и носа. Всъщност в този момент жената била жива, макар и в безсъзнание“. При случая с убийството на Анита Димитрова също се срещат не по-малко неуместни описания: „Подсъдимият раздира нощницата и бельото на брачната половинка си. Той я дърпа, блъска и скубе косите ѝ“.
- **Посочване на конкретни локации.** В някои от материалите се съобщават твърде специфични пространствени детайли като имена на улици („Гълъбец“ №5 в контекста на случая с бащата, наранил малолетната си дъщеря) или жилищни комплекси („Златен рог“ в контекста на случая с неглижираното дете от Ямбол). Изнасянето на точни адреси по отношение на такъв тип казуси не се прави с оглед на същински обществен интерес. Отделно от гореспоменатия риск от разкриване на самоличността, това, което се постига, е да се подчертае битовизма на трагедията и текстовете да придобият всъщност ненужен криминално-сензационен характер.
- **Спекулации и хипотези.** Анализът отчита тенденция към запълване на информационните празнини с недоказани твърдения или чисто сюжетни спекулации. Това включва както драматични предположения за психическото здраве на загиналите (напр. „момчето се изолира, затваря се, спира да споделя, изпада в депресия“ при случая с Билгин Алишев), така и разпространяване на сензационни слухове около замесените лица. Към последните спадат например предположенията

за действията на Александър Евтимов и как е възнамерявал да използва записите от камерите – „Директорът на 138-мо училище е монтирал камери в тоалетните, за да заснемат децата и техните слабини! Това със сигурност е правено, за да се гледа срещу заплащане от педофили в т. нар. сенчест интернет, или както там се нарича“.

- **Поставяне на акцент върху етническата или религиозната принадлежност.** Част от материалите по случая с Билгин Алишев изрично подчертават преобладаващия етнос или религия в населеното му място („тийнейджъра от това турско-помашко затънтено място“, „мюсюлманското село“). Този детайл няма никакво отношение към по-задълбоченото разбиране на случилото се, като неговото споменаване единствено подхранва съществуващи предразсъдъци и стигматизира цели общности.
- **Вменяване на споделена вина и индиректно оправдаване на извършителя.** Налице са примери, при които медийният език търси външно „обяснение“ (и съответно смекчаване) на акта на насилие. Това става чрез фокусиране върху зависимостите на насилника от пристрастяващи субстанции (алкохол или пък ацетон) като оправдаващ фактор. От друга страна, в текстовете масово се набляга на напълно излишни подробности от личния живот и биографията на извършителя. Така например, при случая с блудстващия преподавател от Пловдив, медиите многократно изтъкват, че е „млад учител“ или че „баскетболните среди пък описват Аврам Андреев като добър и отдаден на работата си учител и треньор“. За мъжа от кв. „Подуяне“ пък се споменава, че е „изявен фризьор и ученик на стилист Капанов“. Представянето на тези лица по такъв начин измества вниманието от извършеното престъпление и допринася за косвено съчувствие към насилника. Тази тенденция се засилва и от внушения, че поведението или изборите на самите пострадали по някакъв начин са провокирали или подвели извършителя, което всъщност прехвърля отговорността върху жертвата („Аврам не е бил учител на 13-годишната, свързал се с нея в социални мрежи, където имала манипулиран профил и се представяла за 17-годишна със снимка, обработена така, че да изглежда по-голяма.“).

5.1.7. Приблизително 15% от съдържанието споменава директно политически фигури или партии

Споменаването на политици и партии в **14.61%** от материалите в представителната извадка е обусловено от два основни фактора – обществения натиск за реформи и търсенето на сензация. От една страна, медиите съвсем естествено обръщат внимание на политическата класа, тъй като от нея зависят потенциалните законодателни промени, както и по-сериозното вглеждане в работата на релевантните институции. От друга страна обаче, темата често бива използвана като инструмент за политически пиар или за дискредитиране на опоненти.

Важно е да се уточни, че около **86%** от споменаващите политици статии всъщност са свързани със случая в софийското 138-о училище, което донякъде изкривява статистиката и може да бъде възприето по-скоро като „статистическа аномалия“. Това ще рече, че текстовете на българските електронни медии обичайно не се фокусират над политическата ангажираност с темите, а по-скоро реагират спрямо конкретни политически изказвания, станали популярни в даден момент. Това пък размива сериозната социална тематика, така че тя в крайна сметка се възприема като

второстепенна (в най-добрия случай) по значение спрямо краткотрайната политическа интрига.

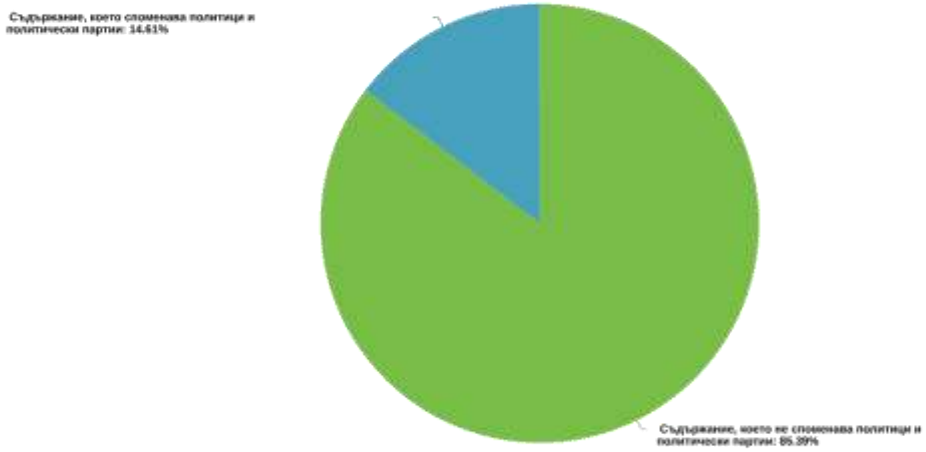

Графика 16: *Кръговата диаграма показва разпределението на съдържанието според това дали споменава политици и политически партии (85.39%), или не (14.61%).*

И все пак медийните отразявания на десетте водещи казуса, които споменават политически субекти, могат да бъдат групирани в следните категории:

- **Съдържание, което дава гласност на конкретни политически обвинения.** Целта тук обикновено е да се внуши, че ценностите на дадена партия директно насърчават агресията или че партията „крие“ престъпници в редиците си. Често се правят и по-широки заключения – например, че определена политическа група или личност допринася за общото състояние на безнаказаност и насилие в обществото. Така някои материали например твърдят, че случаят с незаконното видеонаблюдение в 138-о училище в София е „пример за катастрофалната политика на ПП ДБ“ или че единствено ПП-ДБ биха могли да допуснат разследваният директор да бъде назначен. Други твърдят, че кметът на столицата Васил Терзиев го е „лансирал“. Десетки текстове цитират и лидера на ДПС-Ново начало, Делян Пеевски, който отправя обвинение, че директорът Александър Евтимов е пуснат под гаранция заради „политически чадър от страна на ПП-ДБ“. Ответният отговор на последните пък е формулиран от редица медии като „оправдание“, като повечето заглавия в тази връзка се отличават със сензационна стилистика. Прави впечатление, че ПП-ДБ са обект на атаки от страна на своите опоненти и в контекста на още няколко казуса. Председателят на „Възраждане“, Костадин Костадинов, акцентира върху това, че Габриела Славова, обвинена за убийството на съпруга си Пейо Пеев, е „кандидат за депутат от ПП и техен активист, която е във връзка и има дете от друг, действащ тогава депутат от ПП“. Заглавието на друг текст дори определя Славова като „убийцата от Продължаваме Промяната“. При случая с обвинения в блудство Аврам Андреев пък се наблюдават материали, които акцентират върху това, че е „фен“ и „активен симпатизант“ на същата партия. Не на последно място – една от статиите по казуса с Петко Топурски представя случилото се като възможно в „държавата на ППДБ“.

- **Съдържание, което рефлектира своеобразен вид „политически пиар“.** Медиите следят публично разгласените реакции на различни политици, които използват вълната от обществено възмущение, за да предложат законодателни промени. Макар и тази бърза реакция в знак на съпричастност понякога да води до реални и нужни подобрения в Наказателния кодекс или работата на институциите, медийното отразяване често разкрива и повърхностен популизъм – мерки, които се предлагат „на парче“, без дълбочинна експертиза. Така скоро след разкритията в 138-о училище, от „Възраждане“ обявяват, че подават официален сигнал за незабавни проверки във всички училища, а след като той остава неудовлетворен, открито обвиняват Министерството на образованието и науката (МОН), че се „скри зад наредби“. От своя страна, ДПС-Ново начало предлагат законопроект за увеличаване на наказанията за всички сексуални посегателства срещу деца. Единична статия, по-късно свалена от сайта, който я публикува, но засечена преди това от Sensika, поставя под въпрос мотивацията на партията и дори я дефинира като „искрен популизъм“. В контекста на казуса с Билгин Алишев пък редица материали цитират Елисавета Белобрадова, народен представител от ПП-ДБ, която пита какви проверки всъщност са разпоредени от МОН и дали са установени пропуски или нарушения.
- **Съдържание, което си служи с препратки към политици или политически партии, за да привлече повече читатели.** В тези примери партийната принадлежност се споменава чисто биографично, без това да има реална връзка с престъплението. Медиите включват този детайл в заглавията си („Напусналият ИТН имунолог проф. Андрей Чорбанов: Убитата Евгения бе моя племенница“), за да направят историята по-интригуваща за публиката и да накарат повече хора да кликнат върху нея (т.нар. „кликбейт“). Това споменаване всъщност не допринася за по-задълбоченото разбиране на социалните проблеми и връзката им с политиката, а е по-скоро „медиен шум“, който се възползва от това колко е известно дадено име или марка (партията), за да „продаде“ криминалната история.

5.1.8. По-голямата част от статиите се позовават на конкретни източници

Анализът показва, че цитирането почти изцяло преобладава при отразяването на темите **(91.57%)**, т.е. сравнително рядко се публикуват материали, които не се позовават на външни източници, в това число авторски анализи или независими разследвания. Казусите се развиват в публичното пространство почти изцяло чрез думите на трети лица – институции, експерти, очевидци или близки на самите потърпевши. Това превръща цитата в основна структурна единица и главен инструмент за изграждане на медийния разказ.

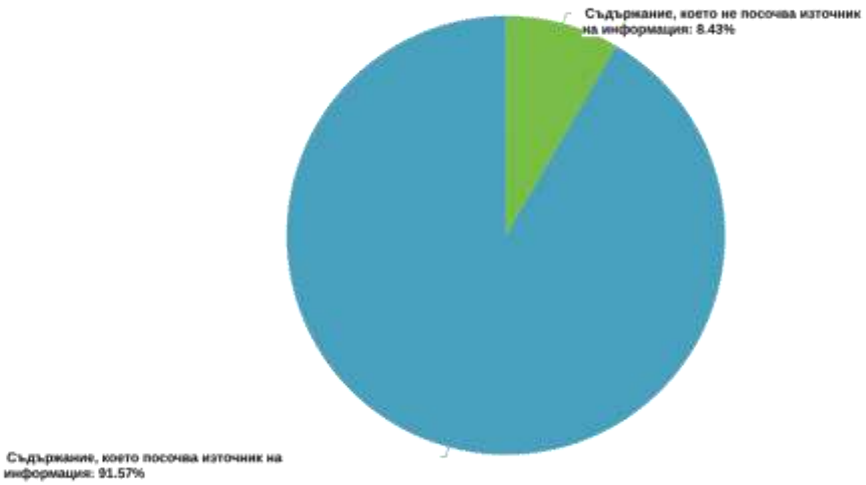

Графика 17: *Кръговата диаграма показва разпределението на съдържанието според това дали посочва източник на информация (91.57%), или не (8.43%).*

В журналистиката цитирането е инструмент, който придава на текста по-точен характер. Когато става дума за чувствителни теми като домашното насилие и насилието срещу деца, медиите масово се опират на цитати, за да се предпазят от правни последици (напр. съдебни дела за клевета) или за да докажат на аудиторията си, че информацията им е почерпена от надежден източник. От друга страна, този толкова висок процент донякъде сигнализира и за масовата практика просто да се запише или препише казаното от някого (на пресконференция, в социалните мрежи или в официално прессъобщение), без то да бъде подложено на критичен анализ и без да е придружено от допълнителен контекст. В този смисъл се оказва, че по тези теми медиите често се явяват пасивни платформи за чужди изявления.

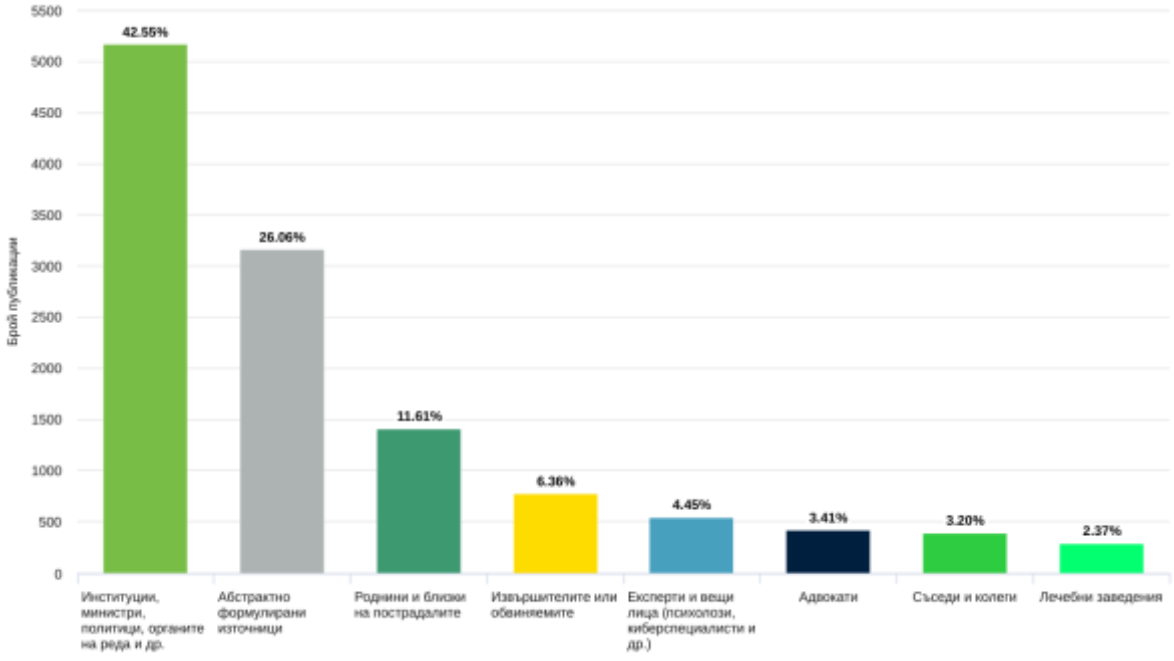

Графика 18: *Блоковата диаграма изобразява процентното разпределение на типовете източници в съдържанието, което изобщо споменава каквито и да е източници. Видно е, че най-често се цитират официални представители на различни институции (42.55%), последвани от абстрактно формулираните източници (26.06%). Прави впечатление, че медиите все пак отразяват и преки изказвания на извършителите или обвиняемите (6.36%).*

Откроените в представителната извадка типове цитати спадат към следните категории, разяснени според реда им в графиката по-горе:

- **Официални позиции и изказвания.** Категорията обхваща становища и реакции на институции, министри, политици, органите на реда, както и на неправителствени организации. Това е най-голямата категория. Тя потвърждава, че българските медии разчитат в огромна степен на институционалния глас, т.е. новините са отразени главно през призмата на властта и официалните съобщения (МВР, прокуратура, министерства).
- **Абстрактно формулирани източници**, включващи формулировки като „според свидетелски разкази“, „по непотвърдена информация“, „от свои източници“ и др. Категорията е втора по обем, което е ясен знак, че в бързината си да бъдат първите, отразили дадена новина, медиите публикуват подробности около случая, преди те още да са били официално потвърдени. Понякога в един и същи материал присъстват и официални източници, и анонимни. Първите се използват за легитимиране на новината, докато вторите служат за запълване на информационния вакуум с непотвърдени подробности, които подхранват усещането за сензационност.
- **Роднини и близки на пострадалите.** Този тип цитати обикновено придават „човешки облик“ на случилото се и приближават публиката до конкретния казус. Въпреки че изказванията на членове на семейството са ключови за отразяване на гледната точка на най-приближените до конфликтната ситуация, те често се използват от таблоидните медии за засилване на драматичния характер на новината и, съответно, за повишаване на нейната сензационна стойност.
- **Директни цитати, обяснения или позиции на самите извършители на насилието или на обвиняемите.** Статиите в тази категория формират **6.36%** от цялата представителна извадка, което показва, че медиите все пак търсят и „другата гледна точка“. В контекста на домашното насилие и насилието над деца обаче, този подход крие сериозни етични рискове. В случаите, когато медиите публикуват директни цитати на извършителя или обвиняемия, без те да бъдат придружени от подходящ коментар или контекст, съществува риск думите им неволно да бъдат възприети като легитимиране на защитата им, частично нормализиране на акта на насилие или дори като вменяване на споделена вина на самата жертва.
- **Експертни мнения и оценки**, включващи цитати от психолози, киберексперти и други вещи лица. Регистрираните в тази категория примери показват, че медиите разпознават значението на професионалната експертиза при отразяването на темите. Въпреки това, на фона на доминиращите институционални източници, определено съществува потенциал за по-широко застъпване на експертния глас. Това би помогнало фокусът да бъде изместен от чистото регистриране на фактите около казусите към по-дълбоко разбиране на причините за насилието и възможностите за неговата превенция. Участието на вещи лица пък дава възможност и за задълбаване в ключови доказателства (като видеозаписи от

местопрестъплението), което помага да се изясни какво точно се е случило и демонстрира на читателите как реално работят механизмите на правосъдието.

- **Изявления и коментари на адвокати.** Тази категория включва кратки текущи коментари на адвокатите на пострадалите или на обвиняемите, както и на адвокати, които са странични за делото, но се произнасят в качеството си на експерти. Характерът на кратките коментари е по-скоро ситуационен и отразява конкретни развития по случаите. Тези източници служат за поставянето на казуса в рамките и на юридическото поле, без непременно да ангажират медията с дълбок анализ на случващото се. От своя страна, обобщените коментари засягат вече съществуващите правни и институционални практики, разясняват какво предвижда законът в подобни ситуации и предлагат по-специализирана интерпретация на самия акт на насилие.
- **Свидетелства на лица от непосредственото социално и битово обкръжение на потърпевшите.** Тази категория обхваща реакции и разкази на съседи или колеги на пострадалите или извършителите. Включването на тези източници служи за запълване на представата за ежедневната среда, в която се е развил казусът. Освен сухите факти, те улавят още първичния шок, страха и емоционалния отпечатък, който събитието е оставило върху хората наоколо.
- **Съобщения от болници, лекари, спешна помощ или съдебни медици за състоянието на пострадалите.** Това е най-малобройната категория, тъй като ролята на медицинските лица е ограничена основно до първите часове след инцидента. Тяхното участие се свежда до установяване и документиране на степента на увреждания, както и състоянието на пациентите, след което фокусът на изследването се измества изцяло към действията на полицията и съдебната система.

5.1.9. По-малко от 1% от статиите споменават конкретни начини за търсене на помощ

Данните от представителната извадка демонстрират почти пълното отсъствие на практическа информация, насочена към пострадалите и техните близки. Едва **0.42%** (под един на всеки двеста материала) споменават гореща телефонна линия или друг метод за подаване на сигнал (напр. писмено оплакване от дете до директора на училище). Като не споменават тази важна информация, повечето електронни медии изпускат възможността да изиграят образователна и превантивна роля.

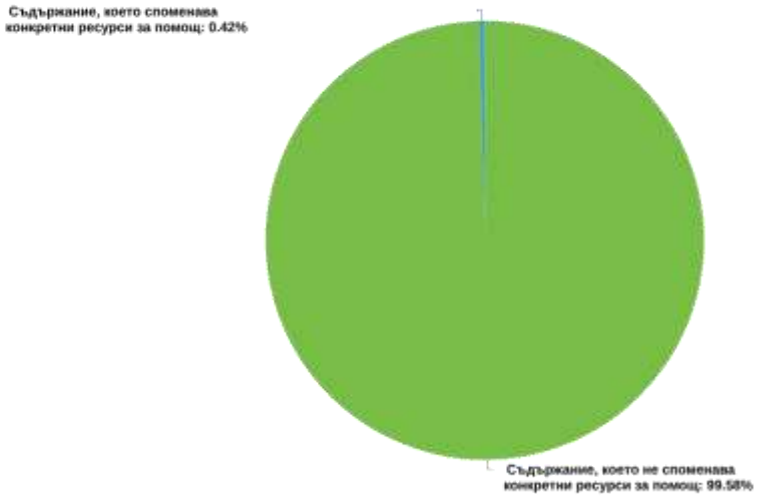

Графика 19: *Кръговата диаграма показва разпределението на съдържанието според това дали споменава конкретни ресурси за помощ (0.42%), или не (99.58%).*

При детайлния анализ на тези оскъдни **0.42%** обаче изплуват и още няколко смущаващи наблюдения:

- **Съдържанието, отразяващо случаи на домашно насилие, не посочва ресурси за оказване на директна помощ.** Всички материали, в които се споменава какъвто и да е метод за търсене на помощ, се отнасят единствено и само до случаи на насилие срещу деца. Едно от възможните обяснения за липсата на подобна информация в текстовете за най-големите казуси, свързани с домашно насилие, от периода е, че когато пострадалото лице е непълнолетно, по закон веднага се намесва Държавната агенция за закрила на детето (ДАЗД), която още на сайта си конкретно посочва два телефонни номера – националната телефонна линия за деца и националната телефонна линия за онлайн безопасност на деца. При домашното насилие, което се отнася до възрастни, такъв автоматичен държавен рефлекс липсва, а отговорността за търсене на помощ е оставена изцяло в ръцете на пострадалите или на неправителствения сектор, което поне в известна степен се отразява и на медийното говорене. Все пак е важно да се уточни, че дори при казусите с непълнолетни, присъствието на телефонни линии е по-скоро изключение, отколкото стандартна политика на редакторите, т.е. институционалното разграничение не обяснява напълно защо цялостната бройка на материалите с полезна практическа информация си остава изключително ниска и за двете теми.
- **Не всички споменавания на телефонните линии са конкретни.** Така например в интервю, препубликувано няколко пъти от различни източници, психологът Иван Игов споменава телефона на ДАЗД като „нелош вариант“. Никъде обаче не е посочен специфичният номер. Дори самият събеседник в интервюто да не е конкретизирал номера в момента на разговора, медията би следвало да има пълната свобода и професионален ресурс да го направи впоследствие. Това лесно може да стане чрез редакционна бележка, добавяне на номера в скоби в самия текст или изнасянето му в отделно информационно каре до текста на статията.

- **Всички статии, съдържащи конкретни указания за търсене на помощ, са посветени само на един от разглежданите казуси.** Случаят с Билгин Алишев е единственият, при който изобщо е споменато с кого и по какъв начин може едно дете в нужда да се свърже, за да му бъде оказана подкрепа. Показателно е, че такава информация изобщо присъства само в контекста на казус с фатална развръзка, който неизбежно е обвързан и с последващото разследване от страна на ДАЗД.
- **В преобладаващата част от примерите телефонните линии не са позиционирани в началото на журналистическия материал.** От гледна точка на читателските навици това е изключително неефективно, тъй като повечето потребители в онлайн пространството преглеждат заглавието и първите един-два абзаца, а след това само „сканират“ текста надолу. До края на статията всъщност стига едва малка част от аудиторията. Също така заради тематиката на материалите, читателят често е емоционално претоварен от тяхното съдържание, което намалява капацитета му да запамети или да реагира на поднесената полезна информация, особено когато е във финалните изречения. Не на последно място трябва да се отбележи, че се забелязват и случаи, при които телефоните за връзка се сливат със заключението на текста и остават невидими. В няколко от примерите все пак въпросните линии са откроени визуално, което много по-успешно ангажира вниманието на читателя.

5.2. Тенденции в ефирните и печатните медии

Преди да преминем към наблюденията, е важно да се уточни, че данните за печатните и ефирните медии не следва да се разглеждат като изчерпателна статистика. Както бе посочено в методологията, резултатите зависят от това доколко отделните печатни, телевизионни и радиоканали изобщо подлежат на мониториране, както и от техническите особености на търсенето в различните медийни формати. Тези ограничения са особено видими при ефирните медии, където съдържанието е разговорно и невинаги може да бъде уловено чрез същите инструменти, приложими към писмения текст.

Освен това крайният брой регистрирани материали включва и специфични типове споменавания, които изкуствено увеличават обема, без непременно да носят ново съдържание. Такъв е случаят с кратките анонси в началото на емисиите, споменаващи темите, които предстои да бъдат разгърнати по-късно. В общата статистика влизат и повторенията на едни и същи предавания в ефира на основната медия или нейните дъщерни канали, както и случаите, в които един и същи текст се чете от водещия в рамките на различни новинарски емисии през деня.

Поради това настоящата част от доклада не цели да представи детайлни количествени разрези, подобни на изложените в предходната подточка. Вместо това тя предлага обобщени качествени наблюдения върху начина, по който печатните и ефирните медии отразяват вече идентифицираните десет водещи казуса. Ориентировъчните обеми на отделните казуси в този тип медии вече бяха представени в четвъртия раздел. Числата, които все пак са посочени по-долу, имат преди всичко допълваща функция.

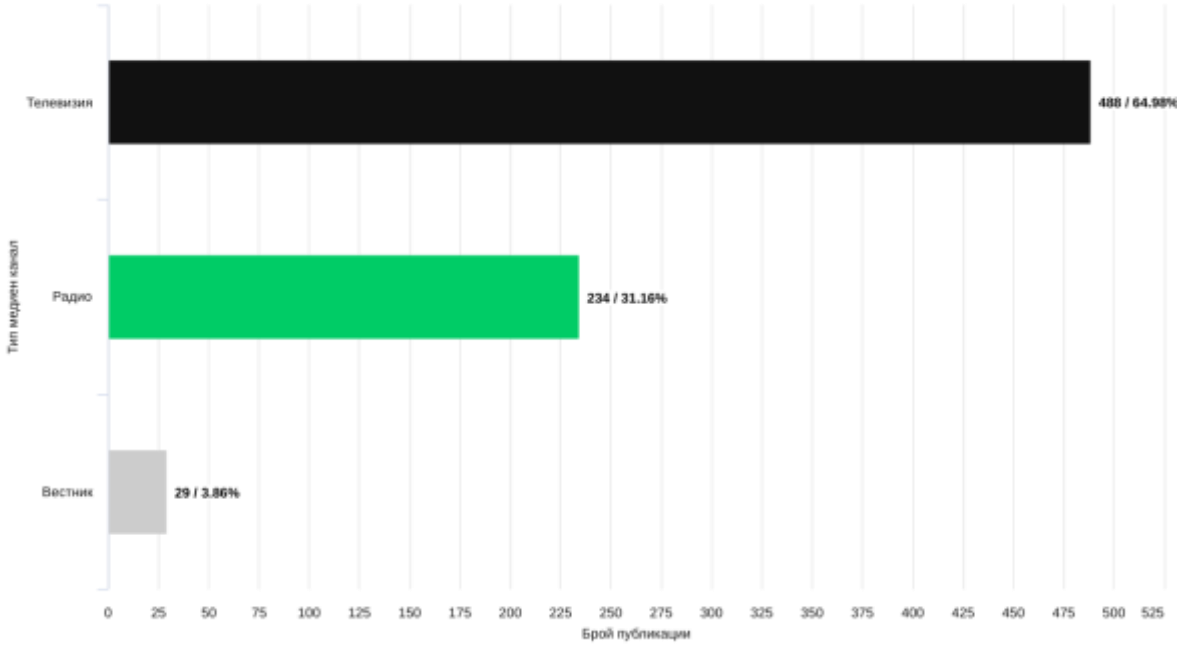

Графика 20: *Графиката представя общия брой регистрирани материали, разпределени по типове медийни канали: телевизия (488), радио (234) и печатни медии/вестници (29). Данните не следва да се разглеждат като изчерпателни, а като ориентировъчни. Числата са условни поради технологичните особености при улавяне на разговорно съдържание. Освен това при ефирните медии крайният брой материали включва технически натрупвания от повторения на предавания и информационни анонси, които увеличават общата видимост, без да добавят качествено ново съдържание.*

5.2.1. Печатни медии

Както се вижда от предходната графика, анализът на печатните издания за целия изследван период регистрира едва **29** материала, свързани с конкретните казуси. Този ограничен обем донякъде съответства на заложените в методологията очаквания, обусловени от спецификата на хартиения носител (ограниченото физическо пространство и периодичният характер на изданията). Скромният брой публикации обаче не е сигнал за по-задълбочен аналитичен подход или оригиналност на съдържанието. Някои от текстовете на практика преповтарят материали, публикувани и в електронната версия на вестника, като същевременно възпроизвеждат проблемни модели от предишната подточка като например сензационни заглавия или интимизация.

Показателно е, че извън обхвата на пресата остават знакови казуси като тези за съдебния процес за убийството на Анита Димитрова и за жената от Първомай, чиито близки подозират, че е умишлено запалена от мъжа си. Дори да се отчетат техническите ограничения на мониторинга, пълното отсъствие на тези случаи е своеобразен маркер за начина, по който печатният сектор избира на какво да обърне внимание. Не на последно място прави впечатление, че този тип медии не се ограничават до информативното отразяване на събитията, а често публикуват и лични мнения и коментари, което допълнително засилва субективния характер на разказа.

5.2.2. Ефирни медии

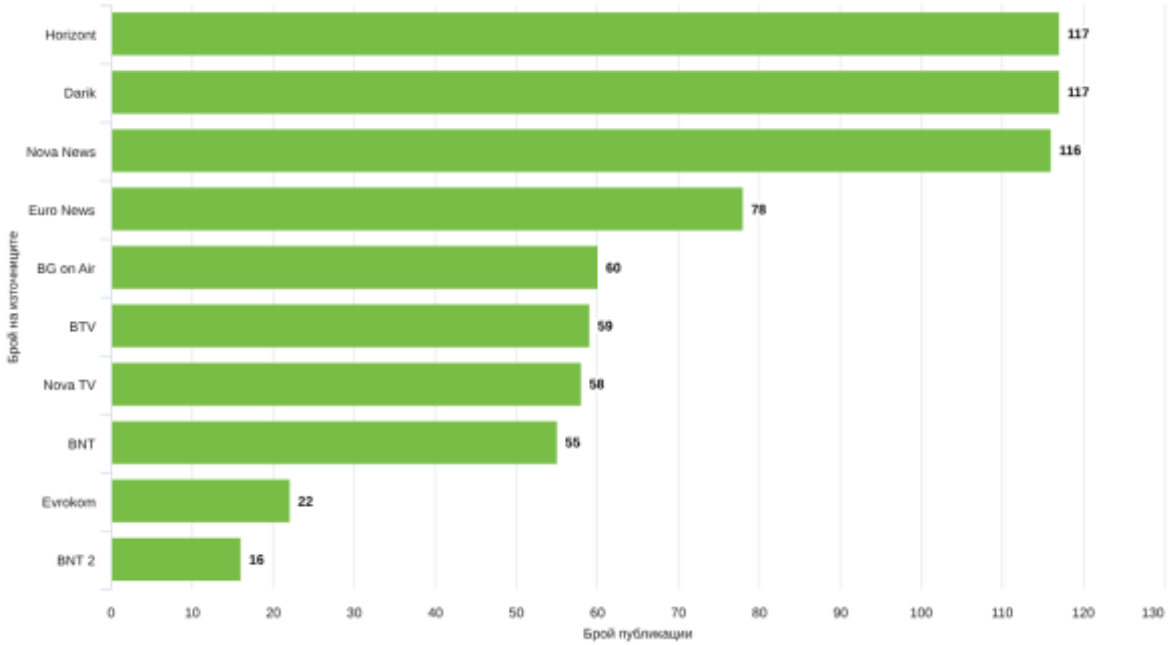

Графика 21: *Графиката представя десетте медийни канала и станции, генерирали най-голям брой материали, споменаващи казусите от представителната извадка. Данните показват, че радиостанциите „Хоризонт“ и „Дарик“ заемат водещи позиции, което до голяма степен се дължи на специфичния формат на излъчване, включващ чести кратки анонси и регулярни новинарски емисии. Непосредствено след тях се нареждат телевизионните канали, където профилираният информационен канал Nova News води по брой материали, следван от Euronews, Bulgaria ON AIR и bTV.*

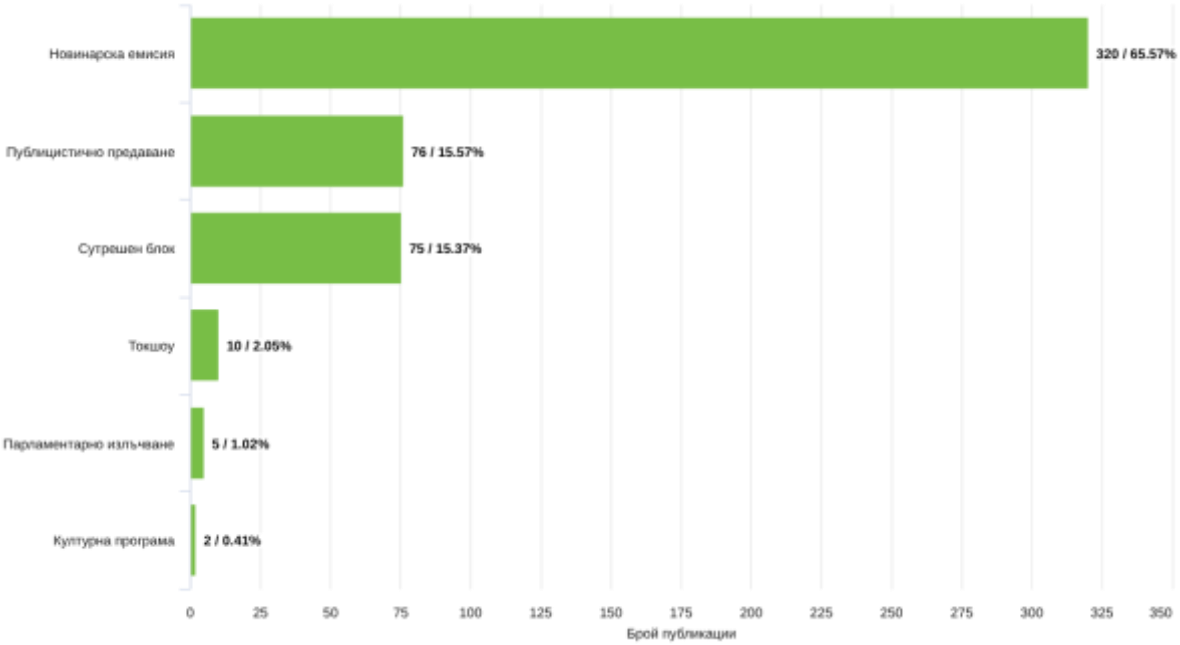

Графика 22: *Графиката илюстрира разпределението на медийните материали според вида на телевизионната програма, в която са излъчени. Очаквана и напълно естествена е доминацията на „Новинарските емисии“, които съставляват над две трети от общия обем (65.57%). Това е стандартна медийна тенденция, тъй като краткият новинарски формат предполага интензивност и регулярно повтаряне на горещите теми в рамките на целия ден. Веднага след тях, с почти равни дялове, се нареждат публицистичните предавания (15.57%) и сутрешните блокове (15.37%), в*

рамките на които темите получават по-подробен коментарен прочит. Интересен детайл са т.нар. „парламентарни излъчвания“ (1.02%). Фактът, че някои казуси от представителната извадка са споменати в директния ефир от Народното събрание показва, че част от случаите са придобили достатъчно голяма обществена значимост, за да се превърнат в обект на политически дебат.

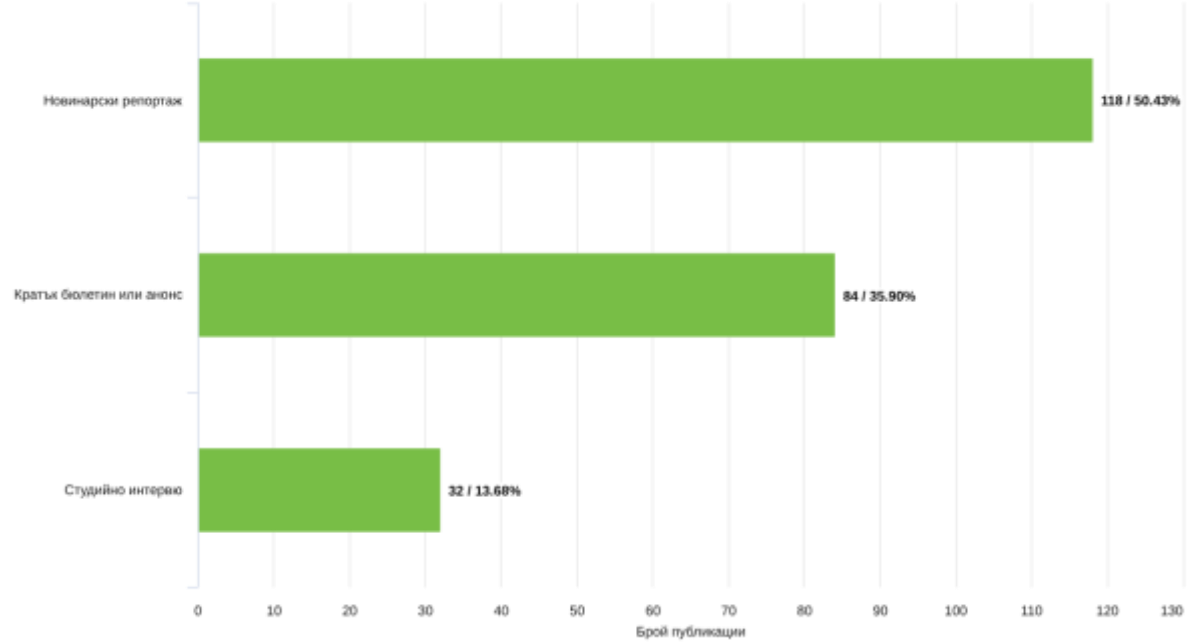

***Графика 23:** Графиката илюстрира разпределението на медийните материали според вида на радиопрограмата, в която са излъчени. Половината от общия обем се пада на типа „Новинарски репортаж“ (50.43%). Изключително характерен е високият дял на кратките бюлетини и анонси (35.9%). Този сериозен процент отразява модела, следван от водещите информационни станции, при който акцентите се повтарят на всеки кръгъл час под формата на кратки емисии. На последно място се нареждат студийните интервюта (13.68%), които, макар и по-ограничени като обем, все пак осигуряват пространство за по-задълбочен аналитичен коментар и разговори с експерти.*

5.2.2.1 Ефирното отразяване на казусите се фокусира върху три основни етапа – инцидент, последвали процедури и краен развой

От разгледаните материали става ясно, че ефирните медии не игнорират водещите казуси. Напротив, част от тях са отразени многократно, чрез репортажи от място, интервюта след съдебни заседания, разговори с близки, адвокати, представители на институциите или експерти. Това обаче не означава непременно, че случаите биват поставени в по-широк социален контекст.

Най-често фокусът остава върху непосредствения развой, т.е. какво се е случило, дали и кой е задържан, какво казва прокуратурата, какво е състоянието на пострадалите и други подобни епизодични моменти. При съдебните развития по делата за убийството на Евгения Владимирова и Пейо Пеев това е донякъде очаквано, тъй като поводът за медийните емисии е именно институционален, т.е. заседание, променена присъда или пък граждански протест.

Подобен подбор на моментите, които да бъдат отразени, се наблюдава и при новите случаи, възникнали в рамките на периода. При казуса с Петко Топурски ефирните материали засягат действията на полицията, без да обсъждат начините да бъдат подадени ранни сигнали или как оцелялото непълнолетно лице ще бъде подпомогнато

впоследствие. При случая с жената от Първомай също се проследяват съмненията на близките, действията на прокуратурата и конкретните обстоятелства около инцидента, но без засягане на темата за механизмите за защита от домашно насилие. Репортажите за детето от Ямбол пък включват коментари от съседи и очевидци. Именно такъв тип изказвания по принцип биха могли да преминат към разясняване на нуждата от подаване на ранни сигнали, какво означава едно дете да бъде неглижирано и към коя институция могат да се обърнат загрижените граждани. Вместо това те си остават предимно елемент от реконструкцията на драматичния инцидент.

5.2.2.2 Официалните позиции или реакции на институциите доминират отразяванията на казусите, докато мнението на експертни лица присъства спорадично

Повтарящ се модел в ефирните медии и при двете теми е ясно изразеното присъствие на представители на институциите, били те полицаи, прокурори, чиновници в министерствата или социални работници. Това само по себе си не представлява проблем, тъй като при такива тежки случаи обществото трябва да получи информация за разследването, съдебния процес и състоянието на пострадалите. Същинският дефицит е, че този институционален глас по-рядко бива допълнен от изказвания на психолози, специалисти по детска закрила или експерти по кризисна подкрепа и справяне с травмите.

При случая с неглижираното дете в Ямбол например са цитирани родителите, съседите, служителите на реда, както и социални работници. Въпреки това не се откроява самостоятелен разговор с психолог, който да представи случая през една друга призма – тази на генералните въпроси за неглижирането, ранното разпознаване на рисково поведение, а дори и реакцията на общността.

Все пак има и изключения. Те са особено видими по отношение на казуса със софийското 138-о училище. Част от ефирните формати, които го отразяват, представят гледната точка на психолози и вещи лица. Разговорът с психолога Теодора Ангелова поставя акцент върху личното пространство на детето, чувствата на срам и гняв, доверието към възрастните и начина, по който родителите могат да говорят с децата си. Друг материал разглежда случая под различен, но доста интригуващ ъгъл – какви са процедурите за поставяне на камери в училище и какви са съответните интерпретации на подобни опити за контрол. Тук изразяват професионалното си мнение Анна Влаева, експерт по ранно детско развитие, и Асен Александров от Сдружение на директорите в средното образование в Република България. Разговорът с експерта по киберсигурност Явор Колев пък е структуриран около добрите практики при видеонаблюдението и опасностите, които интернет пространството поначало крие.

В контекста на случаите, свързани с домашно насилие, по-задълбочени дискусии се забелязват около казуса за убийството на Евгения Владимирова. Тук новото съдебно решение всъщност провокира по-широк обществен дебат за наказателните политики и нуждата от преосмислянето им. Впечатление правят емисиите, в които участват проф. Пламен Панайотов, преподавател по право в Софийския университет, криминалният психолог д-р Велина Владимирова и проектната мениджърка в Български фонд за жените Росена Иванова. Важно е да се отбележи, че начинът, по който медиите отразяват случилото се, е пряко засегнат в интервю с брата на убитата Владимирова. В

него той отправя директен призив към всички журналисти да спрат да наричат сестра му „жената в куфара“.

5.2.2.3 Пострадалите се оказват обект на умиление или сензация – ефирът ги поставя под светлината на прожекторите, но не гарантира етична защита на личността им

При случаите, които могат да бъдат категоризирани като насилие срещу деца, самите деца най-често присъстват като обект на медийния разказ – те са пострадали, спасени, защитени или настанени в специализирана институция. Това е разбираемо от етична гледна точка, тъй като медиите не би следвало да интервюират непълнолетни лица освен в строго определени случаи. Въпреки това често липсва професионално посредничество, което да представи детската перспектива, без да излага конкретните деца на риск от нежелано публично внимание.

При казуса от Ямбол се наблюдава как спасеното дете е безгласен участник в ситуацията, в която е било оставено да попадне, а на по-късен етап е лицето, което получава убежище у приемно семейство. Непълнолетното момиче, ранено от баща си в столичния квартал „Подуяне“, се споменава в контекста на сведенията за здравословното му състояние или в материалите, които говорят по-общо за разследването. Не на последно място, ученичките, станали жертва на блудство от страна на преподавателя си в Пловдив, се споменават като потърпевши, но липсва същински разговор за последиците от това, което са преживели, както и начините те да бъдат подпомогнати в бъдеще.

Тази тенденция не е ограничена само до децата. При случаите на домашно насилие фигурата на пострадалите се оказва емоционален център на разказа, но репортажите рядко избират да представят личността на засегнатите освен като образ, който гарантирано би провокирал умиление у зрителите или слушателите. Както бе уточнено и в предишната подточка например, близките на Евгения Владимирова обръщат внимание на факта, че в отразяванията на случая тя продължава да бъде назовавана с изключително омаловажаващото и донякъде дори дехуманизиращо словосъчетание „жената в куфара“, т.е. нейната индивидуалност е сведена до обстоятелствата на местопрестъплението.

5.2.2.4 Разговорите „на живо“ понякога поставят близките в уязвима позиция

Една от спецификите на ефирните медии е, че много често разговорът протича в реално време, на терен, в емоционално натоварена среда и с хора, които са непосредствено засегнати от случилото се. От една страна, това позволява на аудиторията да долови тона и емоцията на свидетелствата, които иначе не биха могли да бъдат предадени в кратка писмена новина. Същевременно обаче тази практика носи риск от това близките на пострадалите или дори някои от свидетелите на случилото се да бъдат поставени в позиция да си припомнят травмиращи подробности пред камерата и микрофона. Тук е важно да се уточни, че в голяма част от случаите самите близки доброволно търсят или приемат тези интервюта с цел да дадат по-широка гласност на казуса. Те обикновено са провокирани от недоверие в разследващите органи, като по този начин се опитват да популяризират своята гледна точка и да упражнят обществен натиск върху действията или заключенията на институциите.

Един такъв репортаж е този на NOVA във връзка с жената, починала от изгаряния в Първомай. В интервюто пред дома на загиналата, близките ѝ, които абсолютно целенасочено са решили да дадат изявление пред медиите, говорят за системния тормоз над жената, впоследствие оттеглената жалба, която тя веднъж се е престрашила да подаде, както и за съмненията си, че смъртта ѝ не е настъпила в резултат на нещастен случай. Въпросите на репортера успешно адресират съмненията за институционални грешки, което ги прави обществено значими, но детайлното вглъбяване в самия инцидент – похват, който цели да постигне по-голяма автентичност в ефир – може да има обратен ефект. Личната скръб на близките се превръща в основен сюжетен елемент, а рискът от повторното им травматизиране нараства, особено когато дори самите водещи на предаването описват случая като „шокиращ случай на насилие и на убийство“, без това да е изрично потвърдено от властите.

Сходно емоционално напрежение се наблюдава и при разговорите с близки на Евгения Владимирова. Безспорно е, че медийните участия на брата или майката на убитата жена са от изключително значение за обществото, тъй като насочват вниманието към правосъдната система и дефицитите в българското законодателство, преживени от първо лице. Въпреки това въпросите за това как например детето на Владимирова се справя в момента, както и за подробностите около самото убийство са изключително чувствителни, тъй като лесно могат да превърнат излагането на обективните факти около случая в повод травмата да се задълбочи.

Интервютата с майката на Билгин Алишев не се отличават със същия вид видим натиск за разкриване на умопомрачителни подробности, но и при тях има някои чувствителни моменти. Така например редица въпроси засягат промяната в поведението на тийнейджъра, интровертните склонности или признаците на депресия. Макар и важни от превантивна гледна точка, те могат неволно да внушат на семейството, че е трябвало да разпознае риска по-рано, особено когато се задават директно на родител в траур. В този смисъл би било по-подходящо, поне от етична гледна точка, такъв тип въпроси да бъдат насочени към експертни лица, чието присъствие в този тип материали остава ограничено.

5.2.2.5 Кратките анонси и повторенията увеличават медийната видимост на казусите, но често не носят допълнителна информационна стойност

Ефирното отразяване включва и множество кратки или вторични споменавания – анонси в началото на новинарските емисии, идентични или съвсем леко изменени текстове, прочетени от водещите в рамките на различни новинарски блокове, или повторения на записи от студийни коментари. Тези типични за ефирните медии повторения на водещите новини не са непременно проблемни, като в повечето случаи изпълняват чисто информативна функция.

Кратките материали са строго съсредоточени върху конкретния казус – няколко примера от представителната извадка са анонсите, които се фокусират над процедурните развития по делата (случая с убийството на Евгения Владимирова) и проверките на МОН след самоубийството на Билгин Алишев.

Сред кратките материали обаче има и такива, които сякаш се опитват да „примамят“ зрителя или слушателя, служейки си с похвати, забелязани и при електронните медии, а

именно – въпросителни форми на изреченията и недоизказаност. Така например случаят с детето от Ямбол понякога бива въвеждан с формулировки от типа на „как беше спасено детето, увиснало от осмия етаж“ или „ще бъде ли върнато при родителите му детето, което увисна от осмия етаж“. В тези случаи проблемът не е дали анонсът е твърде кратък, а в начина, по който най-драматичният (а най-често и графичен) елемент от случката е избран за илюстративен – обстоятелство, което привлича вниманието на зрителите или слушателите към конкретния казус, но всъщност ги отдалечава от по-широката социална проблематика.

5.2.2.6 Политизирането на темата и въвеждането на странични контексти често изместват фокусирания дебат за сигурността и превенцията

При някои казуси ефирните медии постепенно изместват разговора към това кой всъщност носи политическа отговорност за конкретната проява на насилие, към темата за моралния упадък, който се схваща почти като повсеместен, а дори и към хипотезите за поведението на извършителя. Насочването на разговорите в такава посока невинаги е неуместно, защото казусите наистина поставят важни въпроси за действията на институциите или нагласите на обществото. Това, което прави впечатление обаче е, че понякога тези своеобразни отклонения от случилото се и неговите преки последици не оставят поле за дискусия около възможните форми за превенция.

Това проличава най-ясно при случая със скритите камери в столичното училище „Васил Златарски“. В началото се засягат въпроси, свързани с училищната среда като цяло, личното пространство на децата, но също и каква отговорност носят възрастните. В последвалите студийни предавания обаче случаят все по-често бива използван като аргумент в дискусии конкретно срещу ПП-ДБ или дори прикриване на несъобразно политическо покровителство, т.е. това въпросът за защитата на децата постепенно отстъпва пред противопоставянето между партийни позиции и взаимни политически обвинения.

Съдържателно по-различна, но всъщност също толкова разсейваща, е допълнителната дискусия, която се оформя след трагедията в „Подуяне“. Някои медии акцентират, включително в екранните карета към новините, върху извършителя и неговите предполагаеми увлечения по будизма. Такъв тип детайл със сигурност привлича вниманието на зрителите и слушателите, но рискува да отклони анализа от темата за насилието срещу деца и защитата на тяхното физическо и психологическо здраве.

6. Общи изводи

Шестмесечният период, който настоящият медиен мониторинг обхваща (от 1 декември 2025 г. до 31 май 2026 г.), очертава изключително динамична картина на начина, по който различните медии отразяват домашното насилие и насилието срещу деца в България. Хилядите електронни публикации и стотиците ефирни излъчвания доказват, че темите със сигурност не са табу у нас. Медиите са трайно ангажирани и с двата въпроса, а водещата роля на авторитетните издания е ключова за задаване на посоката, в която отделните казуси се дискутират. Много от материалите наблягат и на чисто човешкия аспект, което успява да провокира емпатия и чувство за непримиримост с несправедливостите у широката общественост.

Зад този впечатляващ количествен мащаб обаче прозират и някои качествени липси. Многостранният анализ на десетте най-обсъждани казуса сочи, че отразяванията на темите все още разчитат предимно на модела „събитие-реакция“. Вниманието на аудиторията, особено в контекста на по-тежките криминални случаи, е привлечено поетапно, според най-новото текущо разкритие, което често води до това, че темата звучи по-скоро сензационно, отколкото сериозно.

6.1. Как различните медийни канали отразяват темите?

Начинът, по който медийните разкази за насилието са конструирани, зависи пряко от технологичните и пазарните особености на отделните медийни платформи.

- **Електронните медии** несъмнено са най-бързи при отразяването на случаите, като те и най-ефективно успяват да обновят информацията на по-чести интервали. Най-голям е делът на публикациите от легитимни медии, следвани плътно от таблоидите. Масова практика и при двата водещи типа е прибягването до сензационни и наситени с излишна емоция заглавия. Парадоксално е, че легитимните медии дори изпреварват жълтите издания по този показател. Това показва, че пазарният натиск за генериране на трафик към уебсайтовете (т.нар. кликбейт култура) е довел до своеобразно уеднаквяване на професионалните стандарти в целия сектор. Сайтовете агрегатори допълнително усилват този ефект, превръщайки единични сензационни текстове в доминиращ информационен фон.
- **Ефирните медии** дават сериозна гласност на случаите в новинарските си емисии и сутрешните блокове. Телевизионните канали и радиостанциите до голяма степен разчитат на живи включвания от терен и разговори в реално време, включително с непосредствено засегнатите лица или техните близки. Ефирното отразяване детайлно проследява хронологията на престъплението и съдебния му развой (ако изобщо се стигне до такъв), но образователният елемент почти напълно липсва. Честите повторения на новините и кратките анонси изкуствено „напомпват“ обема на съдържанието, без реално да обогатяват разбирането на зрителите или слушателите.
- **Печатните издания** са най-слабо активни. Това може да бъде обяснено с все пак ограниченото място на страниците и по-взискателния редакторски филтър, който изолира всекидневния новинарски „шум“. Пресата не се различава съществено от електронните медии по отношение на най-проблемните похвати, включително залитането по сензационните заглавия и прекаленото навлизане в личното пространство.

6.2. Кои са основните съдържателни и етични предизвикателства в медийния дискурс?

Анализът на тенденциите извежда на преден план няколко водещи аспекта в медийното съдържание. Тяхното преосмисляне би могло да бъде предмет на по-широка и градивна дискусия в рамките на самата професионална общност.

- **Доминиране на епизодичния подход.** Медиите масово показват домашното насилие и насилието срещу деца като изолирани лични трагедии и битови скандали, без да се обърне повече внимание на структурния характер на явлението. Малка част

от примерите все пак се опират на случаите като повод за разговор за държавните политики и нуждата от институционални реформи или законодателни промени. Когато обаче този по-критичен подход липсва, случката си остава единствено част от черната хроника.

- **Разкриване на самоличността и повторно травматизиране.** Близо една трета от материалите разкриват кои са жертвите, било то директно или косвено (напр. чрез информация за адреса или пълните имена на насилника или родните). Този дигитален отпечатък остава завинаги в онлайн пространството и има потенциал да травмира близките на пострадалите, които с години са принудени да живеят със стигмата на една изложена на показ трагедия. Освен това превръщането на личната драма в материал, чиято главна цел е да задоволи публичното любопитство, рискува да изплаши хората, които в момента са изложени на подобна заплаха. Някои от тях може дори да се откажат да търсят помощ или защита от релевантните органи, за да не видят впоследствие живота си разнищен по същия начин в медиите.
- **Прекалена интимизация.** Спестяването на фамилиите на жертвите и назоваването им само по малко име („Евгения“, „Добромира“) или с умалителни форми при децата („малчуганите“, „сестричката“) често се прави с цел да се „очовечат“ сухите факти, предоставени от органите на реда. Резултатът обаче е обратен – медиите размиват дистанцията между читателите и пострадалите, навлизат в личното пространство на последните и превръщат тежките престъпления в сантиментални драми, граничещи с жълта сензация. Разказите за това какви са били например съпружеските проблеми между пострадалата и нейния насилник задоволяват любопитството на публиката, но изместват вниманието от важните въпроси за отговорността на институциите.
- **Привикване към насилието чрез редовно разкриване на брутални детайли.** Описателното представяне на обстоятелствата около престъпленията („удушена и натъпкана в куфар“, „кървава баня“, „изгоряла от гърдите нагоре“) фигурира изключително често в медийните отразявания. В дългосрочен план обаче този тип стилистика води до това, че всъщност публиката развива „имунитет“ към чуждата мъка и започва да възприема насилието като фонов „шум“ или дори като поредния епизод от телевизионен сериал, което би могло да доведе и до апатия.
- **Гласът на институциите преобладава за сметка на този на експертите, а дискусиите около случаите понякога биват засенчени и от междупартийни обвинения.** Данните показват сериозен дисбаланс при източниците, които медиите използват. Официалните институции буквално диктуват медийния разказ, докато на реалните експерти (напр. психолози, юристи и социални работници) им е предоставено относително по-ограничено поле за коментар. Това показва, че медиите у нас по-често предават пасивно прессъобщения от МВР или прокуратурата. Намесването на политици и партии допълнително изкривява картината, тъй като конкретният акт на насилие понякога е експлоатиран за разчистване на политически сметки или за отправна точка на популистки предложения и изказвания. Това превръща дебата в поредната идеологическа война, а страданието на пострадалите и сериозното обсъждане на методите за превенция остават на заден план.

6.3. Как „аномалията на големия случай“ оставя всекидневното насилие в сянка?

Анализът показва, че най-голям обществен интерес събуждат случаите, при които се забелязва силно въздействащ елемент, обикновено проява на брутално насилие или много сериозен пропуск от страна на отговорни лица. Този извод поставя резултатите от изследването в малко по-различна светлина. Настоящият доклад се фокусира над десетте най-големи, т.е. видими казуси за периода. И ако дори при тези десет водещи истории, които улавят голям дял от журналистическо внимание, се забелязва липса на дълбочина, експертен поглед и разясняване на това как хора в уязвимо положение да получат помощ, то би могло да се предположи, че едва ли стотиците други по-малки случаи, част от непрестанния новинарски поток, се характеризират с по-обстойно съдържание. Именно това е своеобразно свидетелство за нуждата от устойчива журналистическа практика и дискусии за това как да бъдат отразявани не само най-шокиращите събития, но и „тихите“, всекидневни случаи. Нещо повече – как сериозните обществени теми да не бъдат изоставяни в момента, в който се откъснат от своя чисто криминален или съдебен контекст.

6.4. Какви позитивни тенденции се открояват?

Макар задълбоченият преглед на медийните практики да извежда на преден план дефицитите, данните от шестмесечния мониторинг улавят и няколко обнадеждаващи тенденции. Те показват, че основата за качествена промяна вече е положена, а в българското общество постепенно се изгражда по-висока чувствителност към темите за домашното насилие и насилието срещу деца. По-долу са изложени ключовите акценти, които свидетелстват за този напредък.

- **Темите присъстват редовно в медиите.** Общият брой на публикациите и ефирните излъчвания демонстрира постоянна ангажираност с подобни новини. Макар че голяма част от материалите все още остават в рамките на сухата криминална хроника, самият им обем показва, че насилието не се премълчава. Подобно регулярно информационно присъствие (най-вече в електронните медии) не позволява на проблематиката да отпадне съвсем от дневния ред на обществото.
- **Легитимните електронни медии са водещи по брой публикации.** Въпреки силната конкуренция в интернет пространството, най-големият дял от отразяванията спада към легитимните и съответно по-авторитетни медии. Това означава, че аудиторията би могла да намери информация предимно в източници, които все пак спазват определени професионални стандарти, което е солидна база за бъдещи подобрения в начина на отразяване.
- **Една малка част от публикациите все пак успяват да излязат извън рамките на черната хроника.** Тези материали успешно обвързват конкретните случаи с държавните политики и необходимите реформи. Това е ясно доказателство, че в българските редакции има журналисти, които улавят дълбочината на проблема и знаят как да водят смислен и структуриран дебат. Именно тези качествени примери задават стандарта, който да бъде приложен в по-широк мащаб.
- **Ефирните медии винаги се стремят да дадат глас на засегнатите страни.** Репортажите на живо и разговорите в реално време предават емоциите на близките.

Това от своя страна събужда обществената емпатия и помага на зрителите и слушателите да съпреживеят трагедията, което е една от първите стъпки към изграждането на непримиримост към насилието. Разбира се, тук е важно да се уточни, че балансът между емоционалното ангажиране на аудиторията и уважението към личното пространство на пострадалите изисква огромна доза деликатност и професионализъм.

7. Заключение

Мониторингът показва, че за българските медии все още е сериозно предизвикателство да съвместят дълга си да информират публиката с етичните схващания около опазването на достойнството и личния живот на пострадалите и техните близки. Проблемът не е в липсата на внимание към темите, а по-скоро в това, че голяма част от материалите приоритизират криминалното зрелище или политическото противопоставяне. Това от своя страна пречи на смисления обществен дебат относно системните решения и дългосрочния ангажимент на институциите да достигне по-широка аудитория.

Най-ясното доказателство за неизползвания превантивен потенциал на журналистиката е фактът, че в по-малко от **1% (едва 0.42%)** от хилядите електронни публикации, посветени на десетте казуса от представителната извадка, се споменава конкретно къде и как може да се потърси помощ. Във всички останали текстове на практика отсъстват контакти на горещи телефонни линии, центрове за подкрепа или дори базови насоки за подаване на сигнали. Така аудиторията се сдобива с пълни сведения за това как е съсипан или отнет един човешки живот, но не и с информация за това как би могъл да бъде спасен друг.

Разбира се, пазарният натиск, стремежът да бъде постигнат висок трафик и динамичната среда, в която журналистите работят, са фактори, които не могат да бъдат пренебрегнати. Не е реалистично да се очаква от редакциите внезапно да променят своите бизнес модели. Следването на по-високи етични стандарти обаче е напълно възможно с въвеждането на няколко устойчиви правила, които биха могли да включват:

- интегриране на информационни карета, съдържащи полезни връзки;
- редовно цитиране на психолози и други експертни лица;
- избягване на дехуманизиращи изрази и придържане към по-умерена стилистика;
- стриктно гарантиране на анонимността на пострадалите.

В крайна сметка преходът към по-аналитично и контекстуално отразяване е напълно постижима стъпка. Тя се изразява в малки, но последователни промени в ежедневната практика и в препотвърждаването на една от основните функции на журналистиката – не просто да регистрира поредната трагедия, а да снабди обществото с инструментите за нейното предотвратяване.

8. Приложение

8.1. Каква е връзката на случая „Петрохан“ с темите на доклада и защо е разгледан отделно?

В рамките на наблюдавания период казусът около хижа „Петрохан“ и връх Околчица също получава сериозно медийно отразяване. Макар да е извън представителната извадка, случаят е пряко свързан с насилието срещу деца. Той повдига важни въпроси за смъртта на едно 15-годишно момче – от средата, в която е живеело, и отсъствията му от училище, до отговорността на възрастните, подаваните сигнали и реакцията на институциите.

Медийното отразяване на конкретния казус бързо излиза извън рамките на изолирания инцидент и го превръща в разказ с няколко измерения – разследването на версиите за смъртта на шестима души, твърденията за сектантския характер на затворената им група, както и спекулациите за извършени сексуални престъпления, включително срещу малолетни и непълнолетни лица. Възникват и спорове от политическо естество.

Именно затова случаят е разгледан отделно. Неговата сложност и многопластовост не позволяват директното му вписване в методологичната рамка на представителната извадка, където фокусът е върху по-хомогенни случаи на насилие. Включването на такъв хибриден казус, в който насилието срещу деца е само един от елементите, би направило съдържателния сравнителен анализ трудноизпълним. Въпреки това неговият огромен медиен отзвук не може да бъде пренебрегнат. Данните по-долу са извлечени от общия корпус публикации за насилие срещу деца в електронните медии с цел да се покаже количественият мащаб на този конкретен случай.

8.1.1. Относителен дял на случая спрямо общата тема за насилие срещу деца

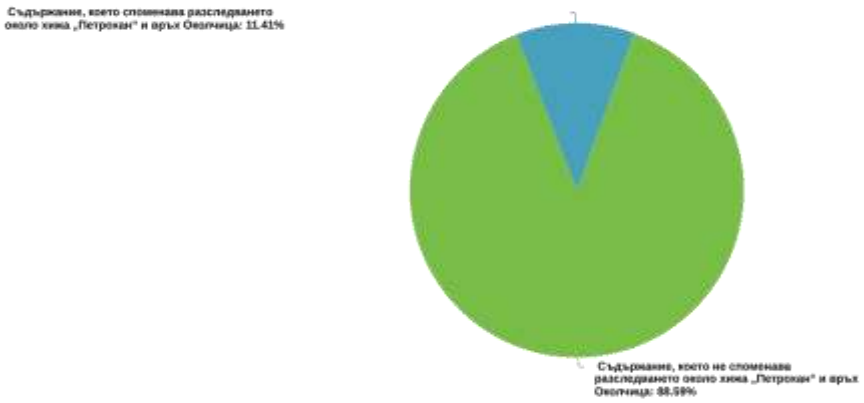

Графика 24: *Кръговата диаграма показва какъв дял от регистрираните публикации по темата за насилието срещу деца за мониторирания период споменават разследването около хижа „Петрохан“ и връх Околчица. Материалите, свързани със случая, съставляват 11.41% от всички статии, докато останалите 88.59% не го споменават.*

8.1.2. Сравнителна динамика на публикациите за насилие срещу деца и конкретния казус през мониторирания период

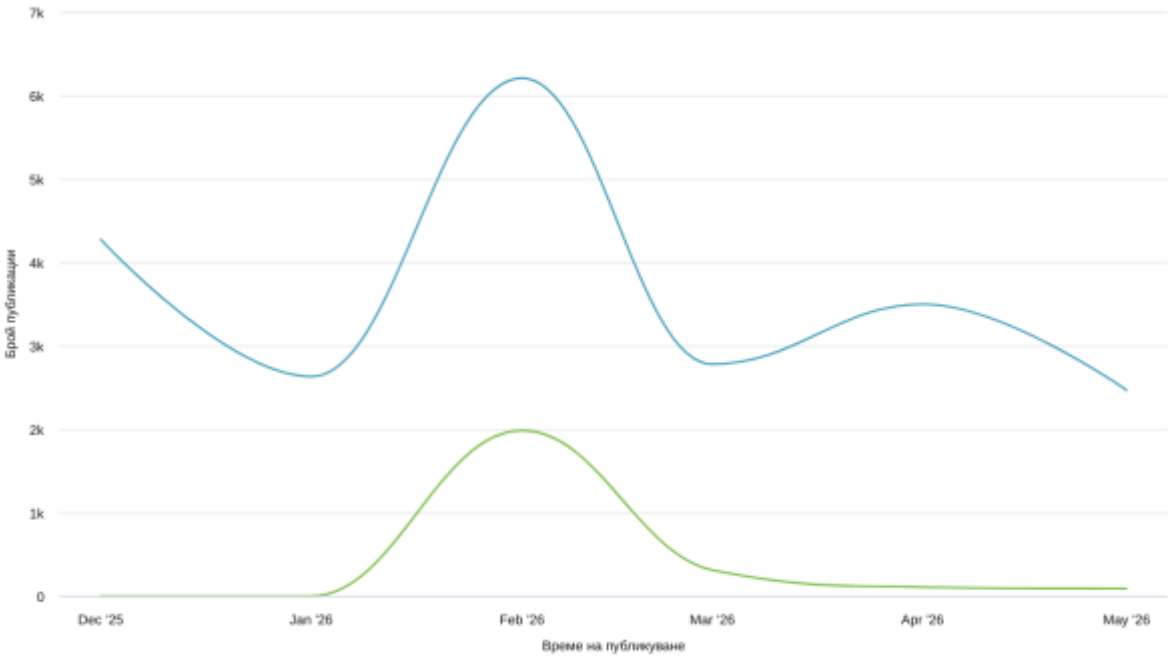

Графика 25: *Графиката проследява изменението в броя на регистрираните статии по месец за мониторирания период, като съпоставя общото отразяване на темата за насилието срещу деца (син цвят) с публикациите, споменаващи темата за насилието срещу непълнолетни лица в контекста на разследването около хижа „Петрохан“ и връх Околчица (зелен цвят). Видно е, че и при двете линии най-високите стойности са отчетени през февруари 2026 г., когато материалите за случая представляват 31.97% от всички публикации по темата за насилието срещу деца за месеца. След този пик броят на статиите, свързани с казуса, спада, но не изчезва напълно – случаят продължава да присъства през март, април и май чрез последващи институционални, политически и законодателни развития.*

8.1.3. Разпределение според типове източници, публикували по конкретния казус за периода

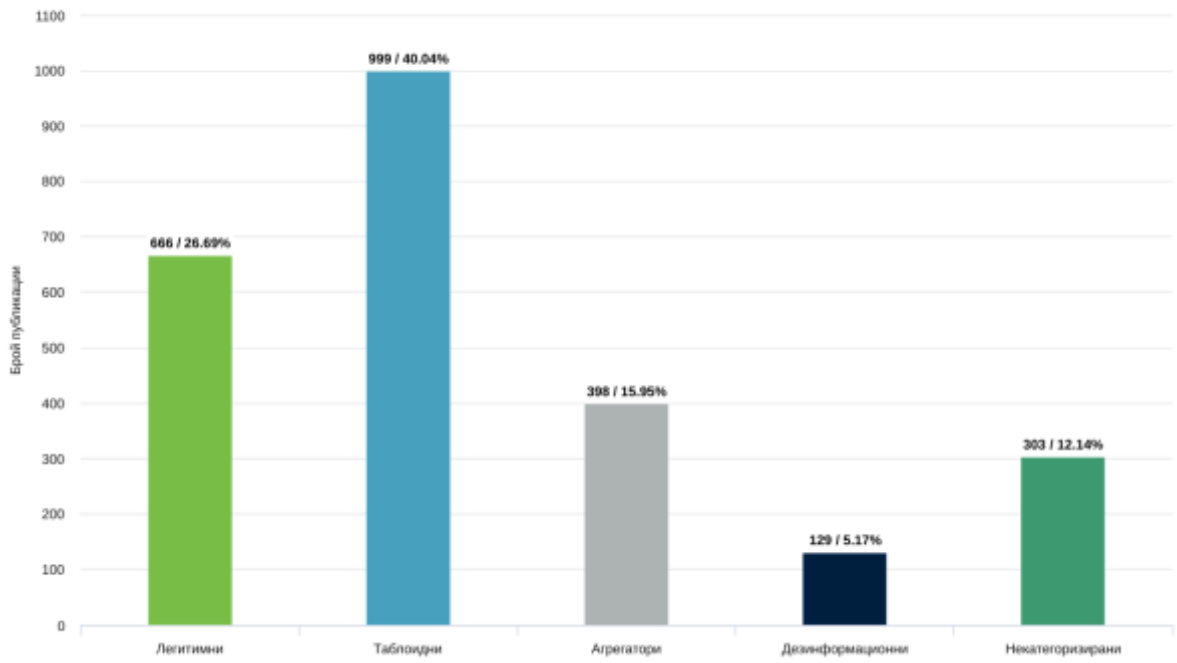

Графика 26: *Графиката показва разпределението на публикациите за разследването около хижа „Петрохан“ и връх Околчица, споменаващи насилие срещу деца, по типове източници според класификацията на Sensika. За разлика от общото отразяване на насилието срещу деца, този казус е отразен най-вече от таблоидните медии (40.04%), следвани от легитимните (26.69%). Прави впечатление, че дезинформационните източници, съставляващи 1.86% от съдържанието в общия корпус резултати за насилие срещу деца, тук публикуват 5.17% от статиите. Последното сочи, че случаят е попаднал в среда, в която рискът от търсене на сензация и разпространение на непроверени слухове е много по-голям.*

8.1.4. Проявление на вече установени тенденции в медийния дискурс

Анализът на публикациите потвърждава, че вече дефинираните модели се проявяват и тук:

- **Случаят е поставен в сензационна рамка.** Част от публикациите представят случилото се, като акцентират върху елементи с шокиращ или мистериозен характер. Така драматичният ефект е засилен, но за сметка на това вниманието към въпросите за закрилата на децата, превенцията и отговорността е изместено.
- **Самоличността на загиналото дете бива разкрита не само косвено, но и пряко.** Част от материалите съдържат достатъчно идентифициращи факти (възраст, роднински връзки, местоживеене и обстоятелства около смъртта), така че детето всъщност да бъде разпознаваемо. В значителен дял от публикациите дори е посочено и пълното му име, а при някои се наблюдава интимизация чрез употребата на съкратени или умалителни форми като „Алекс“ или „Сашко“.
- **Натрупването на чувствителни подробности превръща разследването в драматична реконструкция.** Публикациите включват разнообразни детайли за конкретни локации, версии, последни разговори, семейни отношения и предполагаеми мотиви.

- **Разследващите и институционалните гласове доминират за сметка на експертната перспектива.** В отразяването силно присъстват представители на институции, разследващи органи, юристи, политици и близки на загиналите. По-слабо видими остават експертните гласове, които биха могли да обяснят зависимостта на децата от възрастните, механизмите на сексуална експлоатация, измеренията на травмата, възможностите за закрила и практическите стъпки при съмнение за риск.
- **Политическият елемент е много по-силно изразен, отколкото при повечето от казусите в представителната извадка.** Публикациите с политически препратки достигат **33.89%** от общите за този случай. Така той бързо започва да функционира и като аргумент в политически спор. В този контекст генералните въпроси за защита на децата отстъпват пред търсенето на партийна вина и твърденията за възможно прикриване на нелегални действия.

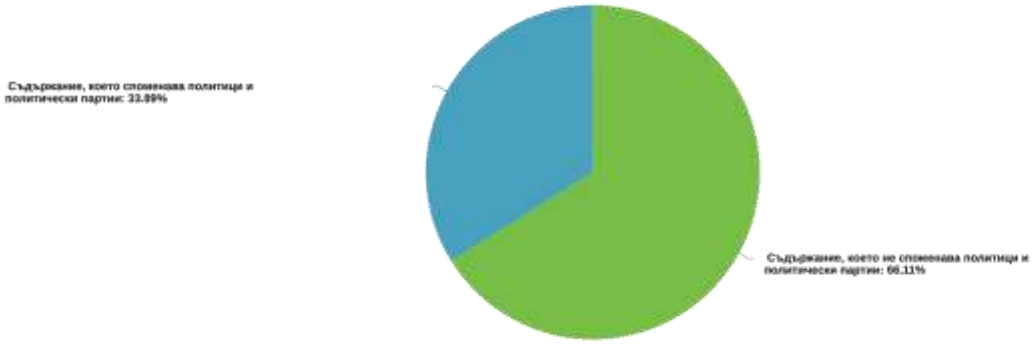

Графика 27: Кръговата диаграма показва разпределението на съдържанието според това дали споменава политици и политически партии (33.89%), или не (66.11%).

- **Превенцията и конкретните мерки за подкрепа остават слабо засегнати от медиите.** В този случай търсенето на сензация и фокусът върху криминалните подробности надделяват над градивния разговор за ролята на училището като институция и каква отговорност носят родителите, когато поверяват децата си на други хора.

8.2. Обобщение

Макар да потвърждава основните изводи от представителната извадка, този казус ги поставя в далеч по-динамична и наситена информационна среда. Неговото отделно разглеждане има за цел в сбита форма да илюстрира как вече дефинираните медийни практики се изострят при случаи с още по-висока обществена и политическа видимост.

Основният извод тук е свързан с критичното изместване на фокуса. Казусът не се превръща в повод за реален дебат за закрилата на децата, превенцията и отговорността на институциите и родителите, а бързо бива подчинен на търсенето на сензация. Медийното внимание се концентрира предимно върху сблъсъка на версии,

политическия конфликт и драматизацията на криминалното разследване. По този начин случаят показва, че високият обществен интерес сам по себе си не гарантира по-задълбочено, по-етично или по-полезно за обществото отразяване.